Газэта рабоча-сялянскай моладзі Беларусі
Пролетары ўсіх краёў, злучайцеся!
Чырвоная Зьмена
Орган Цэнтральнага і Менскага Комітэтаў Ленінскага Комуністычнага Саюзу Моладзі Беларусі
№ 130 (512) Аўторак, 22 лістапада 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню у аўторак, чацьвер і суботу | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена": Менск, Комсам. 25.

Шчыра вітаем XI зьезд бальшавікоў Беларусі!

Комсамол за ленінізм, супроць трацкізму.

„Бяспрытульная" ў партыі опозіцыя пацярпела паражэньне на дыскусійных сходах комсамольскіх ячэек.

СЁНЬНЯ АДЧЫНЯЕЦЦА XI ЎСЕБЕЛАРУСКІ ЗЬЕЗД ПАРТЫІ.

600 дэлегатаў зьехалася ў Менск.

Сёньня, 22-га лістапада, адчыняецца XI Усебеларускі зьезд партыі.

Парадак дню зьезду наступны:

1. Даклад ЦК КП(б)Б (тав. Кнорын).
2. Справаздача ЦКК КП(б)Б і РСІ (тав. Калнін).
3. Пяцігадовы плян разьвіцьця народнай гаспадаркі ў БССР (тав. Галадзед).
4. Аб працы ў вёсцы (тав. Рыжоў).
5. Вынікі нацыянальна-культурнага будаўніцтва ў Беларусі (тав. Ігнатоўскі).
6. Выбары ЦК КП(б)Б, ЦКК, рэвізійнай камісіі і дэлегатаў на ўсесаюзны партыйны зьезд.

Пасяджэньні зьезду будуць адбывацца ў клюбе Карла Маркса.

На зьезд зьехалася каля 600 дэлегатау з рашаючымі і дарадчымі галасамі з усіх акругаў БССР.

Таксама чакаецца прыезд з Масквы прадстаўніка ЦК і ЦКК УсеКП(б)

Былі, ёсьць і будзем ворагамі трацкізму!

Першы дзень прапрацоўкі тэзісаў да 15-га партзьезду апраўдаў ускладзеныя партыяй на комсамол надзеі.

На гэтай старонцы друкуюцца матар'ялы, высьвятляючыя ход прапрацоўкі ў ячэйках. Комсамольцы паказалі, што яны могуць адрозьніць казкі опозіцыі ад сапраўднай творчай бальшавіцкай працы. На опозіцыйную вудачку, на опозіцыйныя прыманкі папалі адзінкі, тонучыя ў агульнай масе з кожным днём растучай ліцбы галасоў у абарону лініі ленінскага ЦК УсеКП(б). Характэрна, што значную частку гэтых адзінак, галасаваўшых ці «супроць», ці «ўстрымаўшыхся» нельга нават залічыць да опозіцыянэраў. Гэта проста заблудзіўшыя ў трох соснах, неразабраўшыяся толкам у пытаньнях таварышы. Перакананей усяго гаворыць за гэта друкуемая сёньня корэспондэнцыя „Чаму ўстрымаліся чацьвёра". Гэта корэспондэнцыя навочна паказвае, чаму чацьвёра чалавек пры адзінагалосным рашэньні астатніх устрымаліся.

Ніводнага сурёзнага мотыву, спасыланьні на неўцямленьне матар'ялаў, альбо на тое, што на пасяджэньні вельмі... шумна—вось той лёгкай вагі багаж устрымаўшыхся таварышоў.

Гэтыя таварышы, можа, правы толькі ў адным—у тым, што комсамольцам трэба яшчэ больш дасканала, яшчэ больш удумчыва прапрацаваць матар'ялы па пытаньнях тэзісаў.

У цэлым комсамольская організацыя Беларусі, як і комсамол усяго СССР, паказала свае самыя сур'ёзныя адносіны да пытаньняў прапрацоўкі. Ёсьць «хвалюючыяся» адзінкі. Справа комсамольскіх ячэек дапамагчы гэтым адзінкам прапрацаваць адпаведны матар'ял.

Мы можам упэўнена, бяз лішняга оптымізму заявіць адкрываючамуся сёньня 11 зьезду КП(б)Б:

— Комсамол Беларусі непарушна стаіць на Ленінскіх, бальшавіцкіх позіцыях.

— Комсамол ёсьць і будзе няпрымірымым, зьлейшым ворагам трацкізму.

— Няхай жыве непарушнае, сталёвае адзінства ленінскіх шэрагаў!

Раскольнікам ня месца ў партыі.

(З рэзолюцыі агульна-гарадзкога сходу комсамольскага активу Віцебшчыны).

1. Агульны сход актыву Віцебскай організацыі ЛКСМБ, заслухаўшы і абгаварыўшы даклад „аб задачах комсамолу ў сувязі з 15-м Усесаюзным зьездам партыі", поўнасьцю далучаецца да пастановы ЦК Усесаюзнага ЛКСМ па гэтым пытаньні.

2. Актыў поўнасьцю далучаецца да тэзісаў ЦК па пытаньнях аб дырэктывах па пляну разьвіцьця народнай гаспадаркі і працы ў вёсцы, якія, адбіваючы сапраўднае становішча СССР к 10-годзьдзю Кастрычнікавай рэволюцыі, вызначаюць правільную ленінскую лінію, якая забясьпечыць далейшыя посьпехі на шляху да соцыялізму.

3. Уступаючы ў дыскусію, комсамолія Віцебшчыны сумесна з усім саюзам дасьць моцны адпор раскольнікам партыі. Актыў упэўнен у тым, што організацыя выйдзе з дыскусіі адзінай, сплочанай і ідэйна спаянай, стаячай на бальшавіцкіх рэйках.

4. Сход ганьбіць антыпартыйныя і антысавецкія, па сваей сутнасьці, контр-рэволюцыйныя выступленьні троцкістаў у часе сьвяткаваньня 10-е гадавіны Кастрычнікавай рэволюцыі. Сход далучаецца да пастановы ЦК і прэзыдыуму ЦКК УсеКП(б) аб выключэньні Зіноўева і Троцкага з партыі, выключэньні з ЦК партыі: Каменева, Сьмілгі, Еўдакімава, Ракоўскага, Аўдзеева і з ЦКК: Муралава, Бакаева, Шклоўскага, Пэтэрсона, Салаўёва, Лівзіна.

Фракцыянэрам-раскольнікам няма месца ў партыі Леніна.

5. Сход рашуча адхіляе абвінавачваньне комсамолу трацкісцкімі падгалоскамі ў дробна-буржуазным перараджэньні. Гэтыя абвінавачваньні зьяўляюцца чысьцейшым паклёпам.

6. Сход актыву кліча організацыю адказаць раскольнікам шырокім уцягненьнем рабочай моладзі ў комсамол і масавым уступленьнем рабочых-комсамольцаў у партыю.

Ніводнага опозіцыянэра ў комсамоле

(З рэзолюцыі IV-га пленуму Полацкага Акругкому ЛКСМБ).

(Прынята аднагалосна).

Пленум Полацкага Акруговага Камітэту ЛКСМБ, заслухаўшы інформацыю тав. Масэвіча аб апошніх непартыйных выступленьнях троцкісцкай опозіцыі ў дні Кастрычнікавага 10-цігодзьдзя, накіраваных на зрыў рабочых дэмонстрацый і новых выпадкаў супроць ЦК і ўсёй партыі,—лічыць гэта новым і яшчэ больш яскравым паказальнікам таго, што опозіцыя канчаткова скацілася з ленінскіх рэек партыі на шлях адчыненай барацьбы з ЦК, скарыстоўваючы дзеля гэтага ўсе прыёмы—груба выходзячыя з межаў партыйнай дысцыпліны, парушаючых статут партыі і пераходзячыя ў яўна меншавіцкія выхадкі. Ленінскі комсамол будучы заўсёды з бальшавіцкай партыяй і пад яе кіраўніцтвам, у час, калі опозіцыя яўна парушае адзінства нашай партыі, становячыся на шлях організацыі другой—трацкісцкай партыі,—ня можа застацца ў баку ад пытаньняў унутры-партыйнага становішча і быць нямым сьведкам у тых падзеях, якія накіраваны трацкістымі да зрыву дыктатуры пролетарыяту.

Пленум Полацкага Акругкому ЛКСМБ цалкам падтрымлівае пастановы ЦК УсеЛКСМ і ЛКСМБ, даючыя адпор подступам опозіцыі ўзварушыць КСМ супроць партыі і скарыстаць яго ў мэтах падрыву адзінства ЦК і ўсёй партыі.

Ніводнага опозіцыянэра ў шэрагах комсамольскай організацыі!

Няхай жыве адзінства комуністычнай партыі і яе Ленінскага ЦК!

Далоў опозіцыянэраў!

Супроць раскольнікаў партыі.

Чаму ўстрымаліся чацьвёра?

Яны паступілі ня чэсна.

Мы гэта зараз дакажам фактамі.

Комсамольскі сход адбыўся ў цесным пакойчыку прац-колектыву „Чырвоны Ткач". Сабраліся абедзьве ячэйкі (прац-колектыву і войлачнай фабрыкі)—прышлося, як гаворыцца, „сядзець на галовах адзін у другога". Гэты недагляд бюро ячэек адбіваўся і на прапрацоўцы гэткага важнага пытаньня, як тэзісы аб пяцігадовым пляне народнай гаспадаркі.

— Сход ня мае права патрабаваць, каб я галасаваў. Цесна, нічога ня чутна, а таму я нічога не зразумеў, адказаў адзін з устрымаўшыхся т. Кішыцар. І ён быў па свойму правы.

Але гаворачы аб сходзе гэтых двох ячэек, нельга не застанавіцца на адносінах некаторых комсамольцаў да галасаваньня. Чацьвёра ўстрымаўшыхся пры галасаваньні рэзалюцыі—давалі такія матывы:

— Я не разабралася ў пытаньнях дыскусіі партыі. (Лапідус).

— Дзякуючы гэтаму, я не магу сьвядома галасаваць. (Сегаль).

— Таварыш, якому не зразумелы тыя ці іншыя пытаньні, мае права ўстрымацца. (Мінкоў).

— Паміж іншым, гэтыя таварышы „не зразумеўшыя тыя ці іншыя пытаньні", на сходзе маўчалі, не зацікавіліся нават запытаць аб гэтым дакладчыка.

Вось, напрыклад, комсамолец Зільберквейт здорава блытаўся ў пытаньні аб імпорце.

— Каб пазбавіцца ад таварнага голаду, трэба прывозіць з-за межаў мануфактуру, машыны. А потым, адбудаваўшы сваю прамысловасьць, кінуць гэта,—прапанаваў ён.

Але дакладчык растлумачыў яму пытаньне аб індустрыялізацыі нашай краіны, як гэтае пытаньне ставіць партыя і опозіцыя. І хлапец спачатку засыпаўшы дакладчыка іншымі пытаньнямі, нарэшце ўцяміў правільнасьць лініі партыі, сьвядома галасаваў за яе на сходзе ячэйкі.

Так трэба адносіцца да галасаваньня

і так не адносіліся тыя, што ўстрымаліся.

У некаторых з іх, па словах комсамольцаў, прычыны ўстрыманьня ёсьць іншыя.

— Пакрыўдзілі іх, яны і пайшлі па гэтай дарожцы,—сьмяяліся з месц.

— А вось, комсамолка Лапідус, дык у майстэрні не маўчыць,—заяўляе комсамолка Шмушкевіч. Яна сярод беспартыйных гаворыць, што опозіцыя права.

— Чаму-ж ты тут маўчыш?—пытаюцца комсамольцы.

— Я, таварышы, проста не разумею некаторых пытаньняў,—адказвае Лапідус.

— А як-жа, не зразумеўшы пытаньняў, гаварыць, што опозіцыя права?

Лапідус маўчыць.

Мне на вуха шэпча комсамолка побач сядзеўшая: **Яна гуляе з хлапцом, у якога опозіцыйныя погляды ёсьць. Вось і падпала пад яго ўплыў".**

Тав. **Мінкова** пакрыўдзіла нядаўна ячэйка, за тое, што ён дрэнна трымае сябе на вытворчасьці. Старэйшага майстра лае, бузіць,

— Таму ён і ўстрымаўся, пакрыўджаны.

За **Сэгалем**—таксама ёсьць „грашкі".

Нечага і гаварыць, што гэтыя таварышы паступілі нячэсна. Маеш сумленьні, неразуменьні—гавары адкрыта на сходзе ячэйкі, а не шапчыся па кутках, ды яшчэ з беспартыйнымі.

Сход, дакладчык табе дапаможа разабрацца ў пытаньнях. Пакрыўдзілі цябе, дык хіба ў гэтым вінна партыя, яе політыка супроць якой ты фактычна галасуеш?

Да галасаваньня — важнага політычнага дзеяньня—трэба адносіцца з адказнасьцю.

Бюро ячэек павінны растлумачыць гэтым таварышом іх недарэчнасьць, растлумачыць ім незразумелыя пытаньні.

* * *

Сход наогул прайшоў ажыўлена. Было задана каля 20 пытаньняў. Выступала па дакладу 8 чалавек. Рэзолюцыя, адабраючая тэзісы ЦК аб пяцігадовым пляне народнай гаспадаркі, **прынята аднагалосна, пры 4-х устрымаўшыхся.**

А. Сучкова.

Першае слова Ляхаўкі.

19-га лістапада ў 6-ці ячэйках ЛКСМБ Ляхаўскага раёну г. Менску абгаварваліся тэзісы ЦК УсеКП(б) па пытаньні аб пяцігадовым пляне разьвіцьця народнай гаспадаркі СССР.

Абгаварэньне тэзісаў скончана ў 3-х ячэйках (Нарсувязь, НКЮ, Хімфармзавод), якія налічваюць 59 членаў і 16 кандыдатаў.

На сходах-жа прысутнічала 49 членаў і 12 кандыдатаў. У спрэчках з 8 запісаўшыхся выказалася 7 таварышоў. Выступленьняў за опозіцыю ня было. Галасаваньне паказала, што ўсе комсамольцы адзінадушна падтрымліваюць тэзісы ЦК, адхіляючы, як дэмагогічныя, паклёпніцкія, прапановы опозіцыі.

Ячэйкі дарожна-будаўнічага тэхнікуму, медсанпрацы, спіртзаводу, на сходах якіх прысутнічала 119 комсамольцаў, абгаварэньня гэтага пытаньня яшчэ ня скончылі.

Пытаньняў на гэтых ячэйках было зададзена 127. З запісаўшыхся ў спрэчках 11 таварышоў выказалася толькі 7, адзін з якіх падтрымліваў опозіцыю.

Не перавядзем стрэлкі!

(Ячэйкі ЛКСМБ дэпо і малога рамонту, Менск).

— Малы рэмонт, рэгіструйся!

— Дэпо—сюды!

Ужо час пачынаць. Чытальня клюбу Ільліча—у гомане і табачным дыме. Дзьве пальмы, агорнутыя войлакам, зьдзіўлена дрыжаць тонкімі заморскімі галінамі, нібы пытаючы:

— Што гэта?

Калі-б пальмы маглі разумець, як людзі, яны-б, даведаўшыся, што тут, у чытальні, сабраліся комсамольцы цэхавых ячэек МББ чыгункі,—усьміхнуліся-б і адзначылі:

— А... гэтых мы ведаем...

І пальмы—ня схлусілі-б. Бо за апошнія тыдні комсамольцы—чыгуначнікі асабліва часта наведвалі чытальню. Шалясьцелі ў іх руках нумары „Праўды» і „Большевика", тонкія брошуры, а часам і томы Леніна, у якіх яны нешта напружана шукалі.

Дакладчык—ад партыі тав. **Розэнгаўз.** Яго тэма—наша гаспадарчая пяцігодка. Покуль ён гаворыць аб агульных палажэньнях, у пакоі шумнавата. Уваходзяць спазьніўшыяся, над галовамі плывуць прыцягнутыя з залі крэслы, лёгкі шумок ня сьціхаецца. Але вось дакладчык загаварыў аб беспрацоўі, 7-мігадзінным рабочым дні, зьніжэньні цэн—самых вострых і хвалюючых пытаньнях. Строжкая цішыня запанавала ў пакоі.

Што цікавіла комсамольцаў.

Пытаньняў па дакладу—груда. Цікавяць усе дробязі, усе бакі нашага гаспадарчага становішча:

— Опозіцыя кажа, што трэба выкачаць хлеб з вёскі. Як гэта яна прапануе зрабіць?

— Краіна індустрыялізуецца, расьце, а мануфактуры не хапае—чаму?

— Ці не павялічым мы беспрацоўя, калі рацыяналізуем прамысловасьць?

Але дакладчык не пасуе. Яго адказы—нібы сьмелыя прыгожыя хады, яны выклікаюць агульнае адабрэньне, шчыры здаровы сьмех.

Доўга біўся над пытаньнем аб сямігадзінным рабочым дні комсамолец **Рачкоў**. Дакладчык падрабязна высьвятляе яму ўсе дробязі гэтай рэформы, і раптам, перарываючы яго прамову, Рачкоў крычыць:

— Стой! я зразумеў!

Сямёнаў, не загаварвайся!

Першым выказаўся ў спрэчках Сямёнаў—старшыня юнсэкцыі клюбу.

— Прадметы шырокага спажываньня прыходзіцца браць у прыватніка. Гэта факт. Дакладчык кажа, што колькасьць прыватнікаў памяншаецца. Можа гэта і так, але адкуль мы ведаем, што прыватнік якасна не мацнее... Паглядзіце, якія хвасты ў прыватніка за газай. Чаму газа ў прыватніка ёсьць, а ў кооперацыі няма... Затым аб інтэнсыўнасьці працы. Я ня згодзен з тым, што мы ня ўмеем працаваць. Працаваць мы ўмеем, але ўмовы вытворчыя дрэнныя... Яшчэ вось што: дакладчык сказаў, што Зіноўеў зьмяніў свае погляды пад уплывам рабочых... Калі гэта так, дык...

— Хлусіш—дакладчык гэтага не сказаў!

— Дакладчык сказаў, што пад уплывам часткі беспрацоўных, пад уплывам варожых элемэнтаў...

— Сямёнаў, не загаварвайся!

— А-а...—сказаў Сямёнаў,—і сеў.

Комсамол падтрымлівае партыю.

Хутка і горача гаворыць комсамолец Крупскі:

Апошні маніфэст ЦВК значна дапамагае сялянскім гаспадаркам. Мы бачым, што наша партыя гаспадарчую політыку праводзіць правільна. Мы павінны адзінадушна выказацца за яе!

Рачкоў: Я хачу сказаць аб 7-гадзінным рабочым дні. Я ўпэўніўся, што гэта—вялікае дасягненьне. Рацыяналізацыя дае нам магчымасьць ажыцьцёвіць гэтую пастанову. Мы, таварышы, такім шляхам пройдзем і да 6-гадзіннага і да 5-гадзіннага і... а хто яго ведае—можа і да 3-хгадзіннага рабочага дню!

Крэсік: Опозіцыя спэкулюе на нашых цяжкасьцях у пытаньнях аб беспрацоўі. Але калі мы ў яе пытаем, што яна конкрэтна прапануе для скарачэньня беспрацоўя, яна маўчыць.

Комсамол, як і партыя, разумее, што азначае гэтая маўчанка. Яна азначае, **што опозіцыя ня справай займаецца, а балбатнёю. Мы кажам так: комсамол падтрымлівае партыю, комсамол за Ленінскую лінію, комсамол не перавядзе стрэлкі на здрадніцкі шлях!**

Максімоўскі: Пераход на 7-гадзінны рабочы дзень—верная штука. **Зіноўеў выказваецца супроць яго ці са злосьці, ці не абдумаўшы.** Рабочыя ведаюць, што скарачэньне працоўнага дню адыграе значную ролю ў аздараўленьні нашага быту.

* * *

Заключнае слова дакладчыка. Яно кароткае. Вось адказ Сямёнаву па пытаньню аб хвастох:

— Камар—букашка злосная. Укусіць—пачуеш. Але ці значыць гэта, што мы павінны нужацца перад камаром? Прыватнік—гэта той камар. Мы ведаем, што яму часам удаецца абстаўляць кооперацыю, перакупліваць тавары. Мы з гэтым змагаемся. Мы камара разьціснем!

Ніводнага супроць і ўстрымаўшагася.

„Абгаварыўшы тэзісы ЦК УсеКП(б) аб пяцігадовым пляне будаўніцтва народнай гаспадаркі, комсамольскія ячэйкі дэпо і малога рамонту цалкам далучаюцца да іх. Сход поўнасьцю адкідвае контр-тэзісы трацкісцкай опозіцыі, якія з пачатку да канца праснякнуты паклёпам на ленінскі ЦК. Сход лічыць, што сам факт пабудовы гаспадарчага пляну на пяць год зьяўляецца вялізарнейшым дасягненьнем у галіне соцыялістычнага будаўніцтва. Сход заяўляе, што дробна-буржуазная ідэолёгія опозіцыі не закране комсамольскага асяродку і не спаткае ў ім ніякай падтрымкі.

Заява опозіцыі аб тым, што моладзь згубіла свае кастрычнікавыя заваёвы—ёсьць дэмагогія, ёсьць імкненьне процістравіць комсамол партыі.

Сход вітае выключэньне з партыі рэнегатаў дыктатуры пролетарыяту і соцыялізму!"

Рэзолюцыя прымаецца аднагалосна. Ніводнага супроць, ніводзін ня ўстрымаўся.

Апрапанова тав. Бараньнікава правесьці тэрміновую працу па ўцягненьні новых дзесяткаў чыгуначнай моладзі ў шэрагі комсамолу, дружна і адзінадушна падтрымліваецца ўсім сходам. Тут-жа вызначаюцца конкрэтныя мерапрыемствы.

М. Г.

ЯК ХТО АДЗНАЧЫЎ ДЗЕСЯТЫ КАСТРЫЧНІК.

Конкурс „Чырвонай Зьмены“ і цэнтральнай кастрычнікавай камісіі.

Вайнілаўскія комсамольцы паднялі на ногі некалькі суседніх вёсак: бацькі і дзеці ўпрыгожвалі хаты, двары, шылі новую вопратку, рыхтавалі сьвяточныя сьнеданьні.—У „мядзьведжым“ кутку Пацічоўскія комсамольцы організавалі дружную дэмонстрацыю.

Так яшчэ ніколі не сьвяткавалі.

№ 7. Вайнілаўская ячэйка ЛКСМБ, Чэрвеньскі раён, Менская акруга

Зразумелі задачы конкурсу.

— Ну, хлопцы, вялікая задача перад намі, «Чырвоная Зьмена» і Цэнтральная Кастрычнікаўская камісія абвясьцілі конкурс на лепшае сьвяткаваньне!—паведаміў сход сакратар ячэйкі.—Паднатужымся... Усе як адзіні. Так а казала ячэйка.

Хлопцы не разгаворчывыя, але ўпартыя: сказалі—і кропка.

Вылучылі камісію, склалі плян і ўзяліся за працу.

Трэба было комсамольцам падрыхтаваць сялян к сьвяту, трэба было расказаць моладзі аб дасягненьнях Савецкай Улады, аб маніфэсьце, аб займе індустрыялізацыі...

Праведзены сходы сялянства па ўсіх вёсках сельсавету.

Праведзена 5 чытанак-успамінаў з газэт, на якіх прысутнічала каля сотні чалавек, пераважна моладзі.

Сабрана і афармлена падпіска на заём індустрыялізацыі—ад 68 сялян (беднякоў і сераднякоў) на суму 410 рублёў.

Суботнік на карысьць бяспрытульных прайшоў з вялікім уздымам.

Як рыхтаваліся.

І праца не прапала дарам. Комсамольцаў зразумела вёска... Заварушылася нешта новае...

Дзяўчаты, адарваўшыся ад працы, зьвязваюць гірлянды для ўпрыгожаньня сельсавету, там каля хат капошацца сяляне, асабліва моладзь, з ельнікам дзеразой, дзе-ні-дзе зачырванеліся сьцяжкі...

А ў весцы Зайцы (6 вёрст ад Вайнілава) дзе няма ніводнага комсамольца, моладзь з дапамогаю пажылых сялян-актывістаў **Суша і Няборскага**—збудавала арку, убрала яе гірляндамі, партрэтамі, ліхтарамі (якія запальваліся на нач), лёзунгамі, напісанымі на дрэве, на папярочцы аркі...

Усё гэта рабілася пры дазволе і падтрыманьні бацькоў, якія давалі коняй у лес, адпускалі сыноў часаць і ўкопваць слупы. Потым сяляне вёскі паслалі дэлегата ў **Чэрвень з лістом і просьбай прысланць прадстаўніка на сьвята, якое адбывалася ў іх 7 лістапада, у панядзелак...**

Так ячэйка сумела падняць на ногі вялікія пласты сялян, асабліва моладзі, **якія самі пачалі рыхтавацца да сьвята.**

Кастрычнік прышоў.

Нядзеля... Вуліца ўпрыгожана. Вайнілаўскія хаты ў ельніку, у дзераве...

У сельсавеце адбываецца ўрачысты пленум, на якім **прысутнічаюць і выступаюць усе партызаны і ўдзельнікі царскай і грамадзянскай войн, запрошаныя комсамольскай ячэйкай.**

Пасьля пленуму адбываецца таварыская вячорка разам з беспартыйнай моладзьдзю.

Гэтага мы не забудзем.

Можна сьмела сказаць, што вайнілаўцы першы раз бачылі столькі народу...

Папрыходзілі ўсе: — **дэлегацыі ад вёсак, моладзь, школьнікі, старыкі, жанчыны з дзецьмі на руках...**

Пачалася дэмонстрацыя к могілкам. Сямісоценнай, доўгай, ня бачанай у вёсцы стужкай—калёнай з музыкай, сьпевамі, крыкамі «ура», нясупыннымі лёзунгамі, з салютам прайшла дэмонстрацыя, паказаўшы вялікую моц, нябывалы ўздым і рэволюцыйны энтузіазм гэтай вялікай масы сялян.

У гэты-ж час сяляне вёскі Зайцы таксама організавалі мітынг каля аркі, дзе выступалі актывісты-ініцыятары сьвяткаваньня і прадстаўнік ад кастрычнікаўскай камісіі раёну.

Мітынг сабраў больш 70 чалавек. Гэта ў вёсцы, якая налічвае толькі 33 двары...

І тут была музыка, дружнае «ура» і беларуская марсельеза ў гонар Кастрычнікавай рэволюцыі...

І так да самага вечара...

А вечарам—масавы вечар-спэктакль, падрыхтованы сіламі ячэйкі. Памяшканьні школы і сельсавету—перапоўнены.

* *

А ў хатах—таксама пануе сьвяточны уют. У адных лямпы убраны чырвонай паперай, у другіх вісяць новыя партрэты...

У панядзелак **былі сьвяточныя абеды!..** У гэтым упэўніўся я сам, пайшоўшы па просьбе паабедаць к селяніну—бедняку, дзе ў сям'і няма комсамольца і к майму дзіву на стале зьявіліся коржыкі і аладкі, спэцыяльна падрыхтаваныя к сьвяту.

Першы раз за 10 год селянін найбольш поўна і яскрава адзначыў рэволюцыйнае сьвята ў сваім жыцьці, у побыце.

У. К.

Моладзь ажывіла дэмонстрацыю

№ 8 Чорна-Вірынская ячэйка комсамолу, Жлобінскі раён.

Дзякуючы сваечасовай падрыхтоўцы, мы 10-годзьдзе Кастрычніка правялі досыць добра.

Камісія па ўшанаваньні юбілею рэволюцыі пачала працаваць яшчэ з верасьня месяца.

Комсамольская ячэйка праводзіла вечары сялянскай моладзі, прысьвечаныя падрыхтоўцы да Кастрычнікавай рэволюцыі. Кожны комсамолец упрыгожыў к сьвяту сваю хату, двор. Гледзячы на іх—упрыгожвалі свае двары і суседзі.

Для прыпаднясеньня Кастрычніку гаспадарчага падарунку, комсамольцы сумесна з беспартыйнай моладзьдзю **адрамантавалі 2 масты, адбудавалі грэблю даўжынёю ў 10 сажняў.**

Само сьвята адзначылі так: у нядзелю, 6-га лістапада, адбылося ўрачыстае пасяджэньне організацый сумесна з комсамольскай ячэйкай. Пасьля дакладу аб нашых дасягненьнях за 10 год, аб тым, што даў Кастрычнік сялянству, адбыліся **ўспаміны ўдзельнікаў Кастрычнікавай рэволюцыі і грамадзянская вайны.** На гэтым пасяджэньні выдадзен падарунак інваліду вайны т. Ерафееву ў разьмеры 10 рублёў.

У панядзелак з самага раньня сабраліся ўсе комсамольцы і піонэры для ўдзелу ў агульнай дэмонстрацыі. Да іх далучылася шмат моладзі і гэта маладая калёна са сваімі вясёлымі песьнямі і выкрыкамі «ура» ажыўляла ўсю дэмонстрацыю.

Увечары адбыўся вечар спэцыяльна для моладзі. Была пастаўлена п'еса, потым гульні і скокі.

На гэты раз рэволюцыйнае сьвята ў нас прайшло, як ніколі, жыва і весела.

А. Акінчыц і Я. Мімаў.

З нябывалым уздымам.

№ 9. Шайцераўская ячэйка ЛКСМБ, Валынецкі раён, Полацкая акруга.

Праводзячы комсамольскі суботнік, наша ячэйка высекла і вывезла для школы 50 пнёў лесу, зрабіла абсыпку школы, збудавала новы мост.

Да ўсяе гэтае працы ячэйка прыцягнула звыш паўсотні чалавек моладзі. У дні Кастрычніка, комсамольцы організавалі ячэйку ТСА-Авіахіму і МОПР'у ў вёсцы Хрусьцялёва. У гэтай-жа вёсцы адчынілі чырвоны куток і набылі для яго бібліатэчку ў 50 кніжак.

Прынялі актыўны ўдзел у організацыі пажарнай дружыны у сваёй вёсцы. Выявілі 10 чалавек беднаты для ўцягненьня іх у коопэрацыю.

На вясковых сходах ячэйка азнаёміла сялян са значэньнем Кастрычніка.

Шайцераўская ячэйка ў час праведзеньня сьвята была сапраўдным правадыром сялянскай моладзі. Па яе ініцыятыве, пры яе актыўным удзеле сьвяткаваньне 10 гадавіны Кастрычніка прайшло з нябывалым уздымам.

Б. Антаненка.

Дні Кастрычнікавых перамог у Маскве.

У „Мядзьведжым кутку“.

№ 10. В. Пацічова, Кляніцкі сельсавет, Смалявіцкі раён.

Наша Пацічоўская ячэйка комсамолу распачала падрыхтоўку к сьвяткаваньню 10-годзьдзя Кастрычнікавай рэволюцыі яшчэ з жніўня месяца. У пачатку кастрычніка гэта пытаньне стаяла на агульным сходзе ячэйкі комсамолу, на якім намецілі зрабіць:

Правесьці ў трох суседніх вёсках агульныя сходы моладзі. У спраўдзіне кастрычніка правялі нядзельнік па насаджэньню дрэў каля вуліцы новага пасёлка. Зьявіліся ўсе комсамольцы і 8 чалавек беспартыйнай моладзі. У выніку—**пасаджана 150 дрэўцаў.**

Нядзельнік прайшоў з вялікім уздымам. Сяляне хвалілі комсамольцаў за такую справу.

Апошнія тыдні перад Кастрычнікам, комсамольцы сур'ёзна думалі, як лепш адзначыць чырвоны юбілей Кастрычнікавай рэволюцыі. Дагаварыліся (і зроблена), каб комсамольцы і ўся моладзь наогул зрабіла дома сьвяточную абстаноўку і сьвяточнае сьнеданьне ў дні 6-га і 7-га лістапада. Раніцою 6-га ліс апада ўся моладзь сабралася на ўмоўленае месца, к... разам з ячэйкай комсамолу пайсьці ... дэмонстрацыю ў сельсавецкі цэтр—**Кляні...**

Сабраліся ўсе і ў 11 гадзін кравулі... Нашоўся «камандзір» свой, пачулася каманда—«у ногу» і зацягнулі песьню. Устрэчныя сяляне глядзелі са зьдзіўленьнем на гэта нябачанае ў іх «мядведжым кутку» зьявішча.

У Кляніку быў мітынг, на якім прадстаўнікі ад організацый і ўстаноў расказалі аб дасягненьнях СССР і яго задачах.

Вечарам у Пацічове—**урачыстае адчыненьне чырвонага кутка і гурткоў пры ім, якіх маецца 5 штук.** Потым адбыўся спэктакль і скокі.

У панядзелак зноў сабраліся ў чырвоным кутку, дзе чыталі кастрычнікавую літаратуру і газэты. Удзельнікі Кастрычніка расказвалі свае ўспаміны.

П. Я. Чыкун.

Міжнародны агляд.

Крызіс у ангельскай вугольнай прамысловасьці.—Ангельскі ўрад за аднаўленьне адносін з СССР.—Сялянства капіталістычных краін у цяжкім становішчы.—На шляху да профсаюзнага адзінства.

Цяжкае становішча ангельскіх вуглякопаў.

Ангельская вугольная прамысловасьць знаходзіцца ў сур'ёзным становішчы.

Спробы капальняўласьнікаў замацаваць свае позіцыі на сусьветным вугольным рынку кончыліся няўдачай.

Ужо і зараз ідзе павялічэньне працоўнага дню, зьніжэньне заробку і памяншэньне колькасьці вуглякопаў.

Але ўсяго гэтага надзвычайна мала, каб можна было выйсьці з крызісу, ў якім знаходзіцца вугальная прамысловасьць.

Прадпрыемцы маюць адзіны выхад—гэта далейшае наступленьне на заробчую плату вуглякопаў.

Ужо цяпер, па ўрадавых падліках, у Англіі налічваецца 250 тысяч беспрацоўных вуглякопаў.

Па паведамленьнях-жа гарняцкіх прадстаўнікоў, гэты лік паднімаецца да 400 тысяч, з агульнай колькасьці вуглякопаў у 980 тысяч чалавек.

Становішча беспрацоўных надзвычайна дрэннае.

Спадзявацца на атрыманьне працы, пры бязупынным скарачэньні рабочых на прадпрыемствах, ніяк ня можна.

Социяльнага забясьпечаньня няма.

Нават адзін з прадстаўнікоў мінісьцерства працы заявіў:

— «Я ведаю, што ўмовы ў вугольнай прамысловасьці і становішча вуглякопаў, надзвычайна дрэннае. Я сам у гэтым пераканаўся, калі быў у вугольных раёнах».

Зразумела, гэткае становішча выклікае моцнае нездавальненьне вуглякопаў.

У розных частках Англіі яны наладжваюць дэмонстрацыі з патрабаваньнем працы ці хлеба.

Ці бачаць гэта дрэннае становішча вуглякопаў ангельскія профсаюзы?

Вядома, што бачаць.

На канфэрэнцыі па разброеньні.

Але яны, як і заўсёды у цяжкія моманты, паварачваюцца сьпінамі да рабочых.

Ангельскія рэформісцкія правадыры профсаюзаў, як мы ведаем, сарвалі ў мінулым годзе ўсеагульную забастоўку і забастоўку вуглякопаў.

Як раней, так і зараз профбюрократы дапамагаюць не рабочым, а прадпрыемцам.

Рабочая кляса Англіі стаіць перад новым націскам буржуазіі.

Ёсьць адзін шлях даць адпор ворагу—гэта аб'яднанае выступленьне рабочых мас супроць капіталістых і рэформістых.

Цьвёрдалобыя за аднаўленьне адносін з СССР.

У маі месяцы бягучага году былі спынены дыплёматычныя і гандлёвыя адносіны між намі і Англіяй.

Буржуазны ангельскі ўрад не пажадаў мець з Савецкім Саюзам добрых адносін.

Ён усялякім чынам імкнуўся організаваць супроцьсавецкі хаўрус.

Але, дзякуючы існаваньню супярэчнасьцяў паміж асобнымі капіталістычнымі дзяржавамі, гэта зацея праваліліся.

Вядома, гэта зусім не азначае, што ангельская буржуазія перастала нацкоўваць на нас такія дзяржавы, як Эстонія, Латвія і інш.

Аднак, пераканаўшыся ў сваім бясьсільлі, ангельскі ўрад пачаў станавіцца на шлях аднаўленьня адносін з СССР.

На гэты шлях яго прымушаюць стаць гандлёва-прамысловыя колы, якія зацікаўлены ў савецкіх заказах.

Скаргі гэтай катэгорыі людзей не застаюцца без адказу.

Ня так даўно, у сваёй прамове Бальдвін (старшыня міністраў) заявіў, што ён ня супярэчыць аднаўленьню адносін з СССР.

Прайшло ўсяго некалькі месяцаў з часу разрыву, а ангельскія цьвёрдалобыя ўжо ўпэўніліся, што нормальныя адносіны з СССР—досыць карысныя для іх гаспадаркі.

Зарубежныя сяляне за абарону СССР.

На міжнароднай сялянскай конфэрэнцыі ўдзельнічала 44 дэлегаты.

Былі прадстаўнікі ад сялян Францыі, Нямеччыны, Аўстрыі, Чэха-Славакіі, Польшчы, а таксама ад Мэксікі і Паўднёвай Афрыкі.

Большасьць дэлегатаў—беспартыйныя.

Уступны даклад зрабіў т. Домбаль — старшыня Сялянскага Інтэрнацыяналу.

Ён падрабязна абмаляваў рост рэволюцыйнага руху сялян у капіталістычных краінах і тое дрэннае становішча, у якім знаходзіцца сялянства, дзякуючы ўціску з боку абшарнікаў, прамысловай і фінансавай буржуазіі.

Па дакладу адбыўся абмен думкамі.

Кожны прамоўца пачынаў з апісаньня становішча сялянства ва ўласнай краіне.

Амаль усе дэлегаты падкрэсьлілі надзвычайна цяжкае становішча сялянскіх мас.

— У нас не засталося кавалка зямлі шырынёю ў далонь, які-б ня быў закладзены гандляру,—кажа беспартыйны фін.

Зусім іншае ў СССР. Тут сяляне гаспадары зямлі.

Акрамя таго сялянству дапамагае яшчэ і ўлада, крэдытам і машынамі.

Таварыш Рынг (Польшча) падкрэсьлівае поўную заблытанасьць аграрнага пытаньня ў Польшчы.

У Польшчы 20 мільёнаў безьзямельных, іншымі словамі, трэцяя частка ўсяго польскага сялянства.

Але і сярод маючых зямлю большасьць гаспадарак мае ўсяго каля двух дзесяцін.

Сялянскія організацыі зруйнаваны фашысцкім урадам Пілсудзкага.

Прадстаўнік Паўднёвай Афрыкі зазначыў, што чарнакожыя сяляне зусім ня маюць зямлі. Яны ня маюць права купляць і нават арандаваць зямлі.

Нэгры—гэта нявольнікі гаспадара.

— «Мы, сяляне-дэлегаты з розных краін, пасьля агляду сельскай-гаспадаркі ў СССР, адкідваем усю хлусьню, якую распаўсюджвае буржуазія.

Уся зямля, жывёла і інвэнтар былі конфіскаваны ў паноў і перададзены ў рукі сялянства.

Сяляне праз саветы, прымаюць актыўны ўдзел у кіраўніцтве краінай».

Далей рэзолюцыя падкрэсьлівае, што ў капіталістычных краінах зямля і лясы знаходзяцца ў руках абшарнікаў, якія рабуюць сялян высокімі прадажнымі арэнднымі цэнамі.

Дзяржаўная ўлада дапамагае інтарэсам банкіраў і буйных земляўласьнікаў.

Конфэрэнцыя заклікае ўсё працоўнае сялянства да барацьбы:

За пераход зямлі ў рукі працоўнага сялянства і супроць рабунку сялян панамі.

Усіх гэтых запатрабаваньняў сялянства можа дабіцца толькі ў цесным хаўрусе з рабочымі гораду.

Далей, конфэрэнцыя заклікае сялянства ўсіх краёў да барацьбы супроць імпэрыялістычных войн, супроць падрыхтоўкі ўзброенага нападу на СССР.

На шляху да профсаюзнага адзінства.

У Маскве паміж прадстаўнікамі саюзу сельска-гаспадарчых і лясных рабочых Нарвэгіі, Фінляндыі і СССР падпісан угавор аб стварэньні нарвэска-фінска-расійскага камітэту адзінства.

Мэта гэтага камітэту—матар'яльная і моральная дапамога ў часе забастовак, а таксама барацьба за стварэньне адзінага баявога інтэрнацыяналу.

Акрамя гэтага, ўсе парашылі склікаць сусьветны профсаюзны зьезд, для рашучай барацьбы супроць вайны.

Саюзы сельска-гаспадарчых і лясных рабочых памянёных краін зьвярнуліся д... сваіх братоў з адозвай, у якой прапану... ецца ставіць на сходах і зьездах пытаньне аб далучэньні да нарвэска-фінска-расійскага камітэту.

Алёнін.

СОТНІ І ТЫСЯЧЫ У ПАРТЫЮ І КОМСАМОЛ.

— Мы ня хочам быць толькі глядачамі вялікага соцыялістычнага будаўніцтва, але і самі хочам быць актыўнымі будаўнікамі,—так заяўляюць маладыя рабочыя, уступаючыя ў комсамол.

Комсамол--няпрымірымы вораг трацкізму.

Водгук рабочых на заклік партыі.

ПА МАЮЧЫХСЯ ВЕСТКАХ, У МАСКОЎСКУЮ ОРГАНІЗАЦЫЮ НА 18 ЛІСТАПАДА ЎКЛЮЧНА ПАДАНА 6.035 ЗАЯЎ РАБОЧЫХ АБ УСТУПЛЕНЬНІ Ў ПАРТЫЮ.

АД РАБОЧЫХ Ж. БЕЛАРУСІ НА 21 ЛІСТАПАДА ПАСТУПІЛА 2185 ЗАЯЎ.

Хто ад нас ідзе ў партыю.

(Працколектыў дрэваапрацовачнікаў),

Стругач. Стругача ведае шмат хто. Яго памятаюць і былыя бяспрытульныя, якіх стараўся прыстроіць ён на працу. Бяспрытульныя хадзілі па школах. Стругач быў старшыня вучкому абсяднанай профтэхшколы. Дзякуючы яму і адчынілася ў Менску профшкольская сталоўка; ён побач з другімі доўга хадзіў па горадзе, пакуль знайшлі памяшканьне для сталоўкі. Зараз ён сталяр—рабочы працколектыву Апо ячэйкі.

Даменікоўскі (старшыня фабкому). Комсамолец. Сям'ю выразалі бандыты. З роднага мястэчка папаў у горад. Стаў комсамольцам. Старшыня фабкому, добры.

Хініч (сакратар ячэйкі). Добра кваліфікаваны рабочы. На вытворчасьці першы. Сакратаром ячэйкі нядаўна.

Кантаровіч (старшыня вытворчай нарады). Правесьці ў жыцьцё пастановы вытворчай нарады, узгодніць іх з адміністрацыяй, гэта ня лёгка. Кантаровіч быў самы настойлівы, за што і карыстаецца аўторытэтам сярод рабочых.

Гарэлік (эконом-пра аўнік ячэйкі). Працуе добра. Па працколектывах, раскіданых па ўсяму гораду, часта ходзіць. Моладзь будзе лепшай сьведкай яго працы.

Вось хто яшчэ Рубенчык, Фейгельман, Камісарчык, Бімс, Пасьцішчук. Усе яны праверены на комсамольскай працы, усе яны рабочыя,—добра кваліфікаваныя, большасьць скончыла профшколы.

Мы даем моцных, падрыхтаваных хлапцоў.

К.

„Хачу быць актыўным будаўніком".

(Ліст з Ленінграду).

На заводзе «Красный Путиловец» колектыў УсеКП(б) за адзін толькі дзень прыняў у свае шэрагі 20 комсамольцаў.

Гэтыя дваццаць маладых рабочых маюць у сярэднім па 4-5 год вытворчага стажу.

Ленінская цьвёрдасьць адчуваецца ў малапісьменных радках заявы аднаго беспартыйнага. Ён коратка піша:

«Прашу меня прыняць у члены УсеЛКСМ бо я бачу, што перажываемыя цяжкасьці соцыялістычнага будаўніцтва трэба перамагаць усім разам. **Я не хачу быць толькі гледачом гэтага будаўніцтва, але я хачу быць актыўным будаўніком**».

Гэта ідзе зьмена тым актыўным комсамольцам, якія ідуць у партыю. На «Красном Путиловце» на апошнім пленуме іх зацьвердзілі 23 чалавекі, і на першапачатковых сціплых падлікак на наступным пленуме іх будзе ў некалькі разоў больш.

Выключэньне з комсамолу.

(Пастанова Менскага акруговага камітэту ЛКСМБ).

На пасяджэньні конфліктнай камісіі АК ЛКСМБ разгледжана справа трох комсамольцаў:

1. Тав. **Фэльлер**—кандыдат комсамолу, ячэйка Акрфа, сын гандляра, працуе ў якасьці броні-падростку ў акруговым грашовым аддзеле. Меў вымову за схаваньне свайго соцыяльнага паходжаньня пры паступленьні ў організацыю. За час прабываньня кандыдатам комсамолу паказаў сябе, як чужы пролетарыяту элемэнт, ідэолёгічна нявытрыманы (падтрымка фракцыйнай дзейнасьці опозіцыі).

2. Тав. **Савіцкі**—член комсамолу з 1924 г., ячэйкі заводу «Усход», па соцыяльным становішчы—рабочы. У комсамол паступіў у Польшчы і выехаў адтуль без дазволу організацыі. За час прабываньня ў ячэйцы «Усход» т. Савіцкі меў вымову за хуліганскія адносіны з майстрам заводу; за дрэнныя адносіны к вытворчасьці быў зьняты з працы.

3. Тав. **Кастроў**—член комсамолу з 1926 г., ячэйкі «Хімфармзаводу». Па соцыяльным паходжаньні—сын настаўніка.

КК АК ЛКСМБ **ухваліла:**

1. Т. Фэльлера, кандыдата комсамолу, сына гандляра, пралезшага ў комсамол, схаваўшы сваё соцыяльнае паходжаньне, падлягаўшага за час прабываньня у КСМ саюзнай адказнасьці, чужога пролетарыяту элемэнта і ідэолёгічна нявытрыманага—выключыць з комсамолу.

2. Т. Савіцкага, члена ЛКСМБ, які паступіў у Комсамол у Польшчы і выехаў адтуль без дазволу, меўшага вымову за хуліганскія абыходжаньні з майстрам заводу, за распаўсюджаньне хлусьлівых кляветніцкіх чутак ня толькі сярод комсамольцаў, але і сярод беспартыйных рабочых, які імкнуўся гэтымі чуткамі падарваць давер'е рабочых к партыі, і працягваючага, ня гледзячы на папярэджаньні і вымову, неахайна адносіцца да вытворчасьці і да работы ячэйкі—выключыць з комсамолу.

3. Т. Кастрова, члена комсамолу з 1926 г., па соцыяльным паходжаньні—сын настаўніка, меўшага суровую вымову за астаўленьне ўпіўной кандыдацкай карткі, за ўвесь час прабываньня ў комсамоле выступаўшага супроць лініі партыі і не адмежаваўшагася ад антыпартыйнай, антысавецкай контрдэмонстрацыі на кастрычнікаўскіх урачыстасьцях —выключыць з комсамолу.

Не баяцца цяжкасьцяў, а перамагаць іх!

У сваёй ідэйнай барацьбе з партыяй опозіцыя ўжывае шмат „мэтадаў" падпьвярджэньня сваёй «праваты» і „кулацкай" лініі партыі

Опозіцыя выдумвае патрэбныя ёй факты

і захоўвае непатрэбныя ёй, сьпісвае са столі лічбы і выдае іх за верныя, скажае лічбы, кажучыя супроць яе. І, нарэшце, калі ўсё гэта выкрываецца і ўсе бачаць гэтыя „мэтады", опозіцыя пачынае спэкуляваць на маючыхся ў нас у сапраўднасьці цяжкасьцях. Яна пачынае тыкаць пальцам у нашы хворыя месцы і ўрачыста зазначае: „Вось яны грахі, вось яны доказы політыкі ЦК: 1) беспрацоўе расьце, 2) жыльля няма, 3) прадавольства няма, 4) бюрократызм моцны, 5) кулак расьце" і г. д. і г. д. І ўсё гэта робіцца з такім выглядам, што быццам партыя ўсё гэта захоўвае, змазвае, а вось яна, опозіцыя, чэсна гаворыць рабочым праўду.

Да гэтага часу наша

партыя была і застаецца адзінай, якая гаворыць працоўным заўжды праўду.

Бяз гэтага яна-б не магла перамагчы ні аднэй цяжкасьці. Бо казаць рабочай к ясе аб цяжкасьцях, значыць клікаць яе змагацца з цяжкасьцямі. І вось прыходзіць опозіцыя і пачынае на гэтых цяжкасьцях спэкуляваць.

Калі-ж партыя захоўвала, што ў нас беспрацоўе расьце, што жыльлёвае пытаньне стаіць востра, што ёсьць замінка з харчам, што ў нас у дзяржапараце гнязьдзіцца бюрократызм, што кулак расьце і г. д. і г. д? Мы-ж аб гэтым пішам адкрыта, гаворым на сходах, абгаварваем гэта на шматлікіх зьездах? Усе гэтыя балячкі ў нас ёсьць, усё гэта мы не захоўваем і не зьбіраемся захоўваць.

Але

ўся справа ў тым,

як змагацца з гэтымі балячкамі, хто павінен у тым, што яны ў нас ёсьць.

Па думцы опозіцыі, справа абстаіць проста: павінна ЦК партыі, які вядзе „гібельную" політыку. Трэба зьмяніць кіраўніцтва партыяй, і тады ўраз усё будзе выпраўлена.

Цяпер паспрабуем разабрацца ў тым, што гаворыць партыя, як яна прапануе змагацца з нашымі балячкамі.

Ці расьце ў нас беспрацоўе.

Так, расьце. Ад чаго? Опозіцыя адказвае: „Ад таго што політыка партыі давяла нашу гаспадарку да крызісу". Партыя-ж гаворыць: „Опозіцыя маніць. Наша гаспадарка расьце, гэта ўсякі бачыць. Расьце і колькасьць асоб наёмнай працы: з 4.577 тыс. у 23 г. да 9.600 тыс. у 27 г. зн. на 5 мільён. чалавек. Нягледзячы на гэта расьце і беспрацоўе. Так напрыклад, з красавіка 26 году па сакавік 27 году лік наёмных асоб вырас на 770 тыс., а лік беспрацоўных ня гледзячы на гэта ўсё-такі павялічыўся на 300 тыс. чалавек. Беспрацоўе расьце, галоўным чынам, за кошт вёскі, якая вылучае ў горад збытак рабочых рук. Трэба паслабіць гэты прыток, падымаючы сельскую гаспадарку на больш культурны ўзровень, падымаючы дабрабыт вёскі. Такім чынам можна будзе пакончыць з беспрацоўем".

Ці абвастрылася ў нас харчавое пытаньне?

Так, абвастрылася некаторы час таму назад. Доказам гэтага былі чаргі, „хвасты" ля крам. Чым гэта растлумачыць? Опозіцыя „тлумачыць": „Няправільнай політыкай партыі".

А на самай справе што?

На самай справе хвасты вырасьлі ад таго, што абывацелі, і нават значная частка рабочых, баючыся магчымасьці вайны, пачалі рабіць запасы харчоў А ў гэты ж час селянін па гэтых-жа прычынах пачаў прытрымліваць

хлеб. І опозіцыя ставіць у віну ЦК партыі імпэрыялістычныя замыслы ангельскіх лёрдаў. Як гэта робіць, напрыклад, Зіноўеў у сваёй прамове на пленуме ЦК, абвінавачваючы ЦК у паскарэньні разрыву з Англіяй і ў паўразрыве з Францыяй.

Хто хутчэй расьце?

„Кулак расьце", запужвае партыю опозіцыя. Правільна, кулак расьце. Але хутчэй за яго расьце дабрабыт бедняка і серадняка, і замест панікі давайце яшчэ больш змагацца з ім, узмацнім коопэрацыю, палепшым становішча беднаты—так адказвае партыя на крыкі опозіцыі.

„Верна, толькі ня туды квакаеце".

„У вас страшэнны жыльлёвы крызіс, наш дзяржапарат моцна заражаны бюрократызмам", крычыць опозіцыя, ківаючы ў бок ЦК: „вось яна, бач, ваша політыка". А партыя гаворыць: „Верна, толькі ня туды квакаеце". Наш рабочы жыве яшчэ ў дрэнных кватэрных умовах. Імпэрыялістычная і грамадзянская войны прывялі да заняпаду жыльля. Трэба будаваць новыя дамы. Мы едныя, але мы патрацілі ўжо на жыльлёвае будаўніцтва ў 24-25 г.—181 мільён рублёў, у 25-26 г.—300 мільёнаў руб., у 26-27 г.—396 мільёнаў рублёў і ў 27-28 г. затрацілі 450 мільёнаў рублёў. Мы ведаем—гэтага мала, але ў нас і сродкаў мала. Так будзем далей працаваць, будуючы новыя танныя дамы.

* * *

Спэкуляцыя на цяжкасьцях—самы ганебны, самы нядобра сумленны мэтад барацьбы з ленінскай партыяй. Няма чаго і казаць, што з такімі мэтадамі опозіцыя далёка заедзе на шляху да меншавіцкага балота, куды яна з кожным сваім крокам прыбліжаецца.

П. Банкаў.

Міжнародныя саюзьнікі опозіцыі.

Самай буйнай троцкісцкай групай замежжамі зьяўляецца група нямецкіх «ультра-левых», якой кіруюць абанкруціўшыяся правадыры нямецкай компартыі: Маслаў, Рут Фішэр, Шолем і іншыя. Гэтыя правадыры не змаглі правільна правесьці ленінскай політыкі, імкнуліся адарваць партыю ад рабочай клясы, ператвараючы яе з масавай партыі ў вузкую групу. Яны нязвычайна распальвалі фракцыйную барацьбу ў сваёй партыі і ў Комінтэрне. Вельмі доўга вялі яны фракцыйную барацьбу супроць свайго ЦК.

У саюзе з Коршам і Шварцам

У нямецкай-жа компартыі былі раней і такія правадыры, як Корш і Шварц, абвінавачваўшыя СССР у чырвоным імпэрыялізьме, а Комінтэрн, у здрадзе рабочай клясе. Корш і Шварц былі выключаны з партыі і Комінтэрну. У 1926 годзе група Маслава і Рут Фішэр уступіла ў саюз з выключанымі з партыі з Коршам, парушыўшы ўсе пастановы Комінтэрну і компартыі Нямеччыны. Яны

організавалі нелегальную фракцыю

для барацьбы за свае антыбальшавіцкія погляды. Паклёпніцкая кампанія Маслава і Фішэр, і контррэволюцыйная дзейнасьць Корша і Шварца супроць СССР прывяла іх у адзін агульны лягер здраднікаў. У Комінтэрне яны заяўлялі, што адмаўляюцца падпарадкоўвацца пастановам Комінтэрну, адмаўляюцца спыніць сваю барацьбу супроць ЦК. У камісіі пленуму Комінтэрну, дзе разьбіралася іх справа аб выключэньні, яны дайшлі да таго, што пагражалі выкрыцьцём сакрэтных спраў Комуністычнай партыі Нямеччыны.

Да гэтага могуць дайсьці толькі здраднікі.

Зразумела, што Комінтэрн ні аднэй гадзіны ня мог цярпець у сваіх шэрагах здраднікаў і па цьвердзіў вынесеную нямецкай компартыяй пастанову аб выключэньні Маслава і Рут Фішэр.

І зараз, калі расійская опозіцыя скацілася да здрадніцкай позіцыі, калі правадыры яе выключаны з партыі, калі група фракцыянэраў даходзіць да стварэньня другой партыі, опозіцыянэры на міжнароднай арэне яшчэ шалёней

разьвіваюць сваю здрадніцкую працу.

Роўна два гады назад Зіноўеў сваіх сучасных «сяброў» характарызаваў, як **«політычных, ідэйных банкротаў, ашалеўшых дробных буржуа»**. А цяпер расійская опозіцыя, шукаючы ў іх сваіх хаўрусьнікаў, называе гэтых здраднікаў «старымі рэволюцыянэрамі».

Вось як хутка мяняюцца погляды!

Здраднікі—Рут Фішэр і Маслаў—для працягваньня сваёй барацьбы з партыяй стварылі друкаваны орган «Сьцяг Комунізму», стаўшы па сутнасьці цэнтральным органам троцкісцкай міжнароднай опозіцыі. У гэты орган дасылаюць свае матэрыялы і нашы опозіцыянэры. У гэтай часопісі політыка УсеКП(б) характарызуецца, як контр-рэволюцыйная, як політыка здрадніцтва пролетарыяту.

Гэтак сама існуе ў нашай опозіцыі сувязь і са здраднікамі іншых краін.

Праслаўуты орган нямецкіх ультра-левых «Сьцяг Комунізму» у сваіх апошніх нумарох вядзе шалёную падрыхтоўку да стварэньня новага левага «IV Інтэрнацыяналу».

Опозіцыя і рост комсамолу.

У мінулым годзе Зіноўеў і Троцкі ў заяве на пленуме ЦК УсеКП(б) абвінавачвалі комсамол у надзвычайным разьвіцьці бюрократызму. „Адсюль усё большае выціскаюне з кадраў саюзу моладзі пролетарскіх, батрацкіх і бядняцкіх элемэнтаў інтэлігенцкімі, мяшчанскімі, якія лягчэй прыстасоўваюцца да патрэб кіраўніцтва з канцылярыі, але далёка знаходзяцца ад рабочай і нізавой сялянскай масы".

У рэзолюцыі, прапанаванай на сходзе ячэйкі УсеЛКСМ у 1-м МГУ (26-IX 1927 г.) опозіцыя кінула партыі і ЎсеЛКСМ абвінавачаньне ў тым, што імі ўзяты „курс на заможнага селяніна ў вёсцы", зазначае: „На практыцы ў комсамоле гэта політыка акзваецца ў значным скарачэньні пролетарскага і бядняцка-батрацкага асяродку саюзу".

Такім чынам,

опозіцыя кідае УсеЛКСМ абвінавачаньне

ў тым, што дзякуючы яго няправільнай політыкі, соцыяльны склад саюзу пагаршаецца, растуць „мяшчанска-інтэлігенцкія элемэнты" і г. д.

Ня цяжка разгледзець, што ўсе гэтыя

галаслоўныя абвінавачваньні прасьледуюць адну мэту:

даказаць, што ЎсеЛКСМ „опаўзае з клясавых рэек, перараджваецца" і г. д. і да т. п.

Ці верна гэта?

Ці праўда, што за апошнія паўтара два гады разьвіцьця саюзу яго соцыяльны склад пагаршаецца? Ці верна, што ЎсеЛКСМ „забруджваецца" варожымі пролетарыяту элемэнтамі?

Зьвернемся да праўдзівых сьведак

—лічбаў аб росьце і соцыяльным складзе УсеЛКСМ.

Да моманту XIV партзьезду (на 1-X 1925 г.) пролетарскі асяродак у шэрагах УсеЛКСМ складаў 43,6 проц., асяродак сялян—45,4 проц., саматужнікі-рамесьнікі—1,4 проц., служачыя і іншыя—9,6 проц. На 1 ліпеня 1927 году пролетарскі асяродак складае 42,7 проц., сяляне 46,5 проц., саматужнікі і рамесьнікі—1,6 проц.. служачыя і іншыя—9,2 проц.

Амаль за два гады соцыяльны склад УсеЛКСМ зьмяніўся нязначна: процант сялян павысіўся на 1,1 пр., рабочых і батракоў зьнізіўся на 0,9 проц., служачых і іншых таксама зьмяніўся на 0,4 проц.

Аб прыёме ў саюз служачай і іншай моладзі сьведчаць такія лічбы: кандыдатаў УсеЛКСМ на 1-I 1925 г. налічвалася 131523, а на 1-VII 1927 г. — 113.581, памяншэньне на 17.941.

Гэта гаворыць аб тым,

што прыток у саюз служачай і іншай моладзі (якая праходзіць кандыдацкі стаж) быў паслаблены. Гэты вывад падцьвярджаецца яшчэ і такімі данымі: з агульнага ліку прынятых у члены ЎсеЛКСМ у 1926 годзе толькі 6,9 проц. складаюць служачыя і інш. (пераведзеныя з кандыдатаў), а астатнія 93,1 проц. рабочыя, батракі і сяляне.

У соцыяльным складзе актыву рабочы асяродак павялічыўся, а асяродак іншых зьнізіўся. Гэта відаць з наступных лічбаў: за год (з 1-IV 1926 г. па 1-IV 1927 г.) пролетарскі асяродак павялічыўся: у складзе губкомаў на 5,9 проц., у складзе акругкомаў—на 3,6 проц., у складзе укомаў і горрайкомаў на 10,7 проц. у складзе вол і сельрайкомаў на 1,7 проц. Гэта павялічэньне ішло побач з зьніжэньнем іншых у активе: у складзе губкомаў на 1,9 проц., у складзе акругкомаў на 1,2 проц., у складзе укомаў і горрайкомаў на 3,5 проц.

Такім чынам, лічбы абвяргаюць галаслоўныя зацьвярджэньні опозіцыі аб пагоршаньні соцыяльнага складу Усе ЛКСМ, аб выцісканьні з кадраў саюзу моладзі пролетарскіх, батрацкіх і бядняцкіх элемэнтаў.

Нязначнае павышэньне проценту сялян таксама ні ў якім выпадку нельга разглядаць, як пагоршаньне соцыяльнага складу саюзу. Тут будзе вельмі да рэчы напомніць опозіцыянэрам аб тым, што ніхто іншы, як т. Зіноўеў. на сходзе Ленінградзкага актыву УсеЛКСМ (у 1924 г,) прапанаваў прыняць у саюз 2 мільёны сялянскай моладзі.

А зараз, пасьля таго, як лік сялян у саюзе за паўтара гады павялічыўся менш чым на 150.000 (разам з ростам за лік рабочых і батракоў), опозіцыя ўпадае ў паніку, пачынае крычаць аб «пагрозе пролетарскаму і партыйнаму кіраўніцтву ў саюзе».

Гэтыя панікёрскія настроі опозіцыі ня новы.

Яшчэ да XIV партзьезду, опозіцыя, спалохаўшыся росту актыўнасьці серадняцкай моладзі, прапанавала ствараць для яе асаблівыя дэлегацкія сходы, г. зн. па сутнасьці адмовіцца ад прыёму серадняцкай моладзі ва ЎсеЛКСМ, організуючы яе не ў саюзе, а па-за ім.

XIV партзьезд і VII зьезд УсеЛКСМ адхілілі гэтыя прапановы, як ствараючыя пагрозу разрыву рабочай і сялянскай частак у саюзе. І калі мы цяпер за паўтара гады разьвіцьця саюзу маем павялічэньне проценту сялян на 1,1 пр., дык у гэтым няма нічога такога, што магло-б даваць повад для панікёрства, якое праяўляе опозіцыя.

У складзе вясковых ячэек батрацка-бядняцкая частка амаль у два разы больш серадняцкай (у батрацка-бядняцкай частцы налічваецца 56 5 проц. на 1-I 1927 году, серадняцкай 33,1 пр., рабочай—3,7 пр. і служачых і іншых 6,7 проц.).

Побач з уцягненьнем у комсамол батрацка-бядняцкай моладзі, саюз не адмаўляецца ад прыёму і лепшай серадняцкай моладзі. Гэта зьяўляецца адзінай правільнай політыкай у адносінах да серадняцкай моладзі. Іншае разьвязаньне пытаньня штурхала-б яе ў абнімкі кулака. Вось чаму

політыка саюзу ў галіне росту зьяўляецца зусім правільнай.

Гэта, вядома, не адзначае, што ў асобных організацыях, у асобных ячэйках, ня можа быць асобных памылак.

Але асноўная лінія ў пытаньнях росту якую праводзіць саюз, зьяўляецца бязумоўна правільнай.

Лінія гэта азначаецца наступнымі рашэньнямі V Усесаюзнай конфэрэнцыі:

«Трэба самым рашучым чынам даць адпор настроям супроць уцягненьня ўсёй рабочай моладзі ў саюз, паслабляючым энэргію комсамолу ў гэтым кірунку. Пры далейшым рэгуляваньні росту саюзу конфэрэнцыя прапануе ўсім мясцовым організацыям ні ў якім выпадку не дапушчаць зьніжэньня рабочага і батрацкага асяродку комсамолу і ўжыць усе захады да павышэньня яго шляхам узмоцненай працы ў масах беспартыйнай рабочай і батрацкай моладзі і неабходнай сутрымкі росту саюзу ў вёсцы, а таксама шляхам вялікага абмежаваньня прыёму служачых і інтэлігенцыі». І далей,

усякі, хто азнаёміцца з гэтымі рашэньнямі, а таксама з лічбамі аб росьце і зьменах у соцыяльным складзе членаў КСМ, пераканаецца ў тым, наколькі беспадстаўнымі зьяўляюцца абвінавачаньні опозіцыі, накіраваныя па адрасе ЎсеЛКСМ.

А. НЯЛЕПІН.

Амэрыканскае пары альбо жонка на 2 тыдні.

Комсамолец Гіршацэр, які хацеў паказаць перад таварышамі сваё ўменьне быць „уладаром дзявочага сэрца", жаніўся на Сіме Котан, і пражыўшы з дзяўчынай два тыдні, прагнаў яе.

Паказаў сваё „гэройства".

Мы ні ў якім разе ня можам прайсьці міма тэй ганебнай драмы, якая нядаўна была разыграна комсамольцам ячэйкі гарбароў тав. Гіршацэрам з дзяўчынай Сімай Котан.

Пытаньне гэта ня можа не хваляваць нас. Яго мы ня можам ня ставіць перад ячэйкай таму, што Гіршацэр пасьмяяўся, пазьдзекваўся над дзяўчынай, што зроблены ім учынак зьяўляецца нячувалым зьдзекам над чалавекам.

Дабіўшыся „рукі" Котан, зрабіўшы „ахупэ" (рэлігійны шлюб), пражыўшы з дзяўчынай два тыдні, Гіршацэр прагаве яе.

І ўсё гэта для таго, каб даказаць перад таварышамі сваё гэройства, сваё уменьне быць уладаром дзявочага сэрца.

Гіршацэр адзначаецца яшчэ і сваёю авантурнасьцю. Ён, сын фабрыканта, скрыў сваё социяльнае паходжаньне, зьмяніўшы прозьвішча, каб гэтым самым пралезьці ў комсамол. Ён, абмануўшы дзяўчыну, хацеў уцячы ў Сталінград і г. д.

Вось хто такі Гіршацэр. Вось хто ўжо некалькі гадоў паскудзіць нашы шэрагі.

Нельга не застанавіцца і на комсамольцу ячэйкі харчаўнікоў Розіну, які, ведаючы, што Гіршацэр зрабіў „ахупэ", адмаўляў гэта на конф іктнай камісіі, які, зьяўляючыся „гэроем" кампаніі Гіршацэра, абзываў Котан праституткай і дабіваўся таго, каб пажыць з ёю днеў шэсьць і потым таксама яе кінуць, які прапанаваў гэта зрабіць і тав. Хітрыку, комсамольцу ячэйкі Белкоопсаюзу.

Мы зьвяртаем на гэту брудную гісторыю ўвагу комсамольскай організацыі і патрабуем, каб кожная ячэйка прымала ў адносінах да падобных Гіршацэру і Розіну тыпаў належныя меры не тады, калі мы ўжо становімся сьведкамі такіх ганебных фактаў, а каб яны папераджаліся, каб яны прасякаліся, вырываліся з коранем яшчэ ў пачатку.

Трэба спадзявацца, шта ўся комсамольская і савецкая грамадзкасьць належным чынам асудзяць зьверскі ўчынак Гіршацэра і насіроль гнілую, сьмярдзючую думку і імкненьні Розіна.

Трэба таксама спадзявацца, што справа гэта ня міне і прокуратуры.

Шкурнік першай маркі.

Хто такі Гіршацэр?

Гіршацэр з пагардаю гаворыць аб тым што ў організацыі лічыцца з 1922 г.

Ці так гэта?

Далёка не. Дазвольце прывесьці толькі некаторыя афіцыйныя даныя.

Ён быў выключаны на другі год насьля ўступленьня ў комсамол.

За вошта?

Аб справе нельга дасканальна і проста сказаць, дні мінулі, выветрылася памяць аб іх у хлапцоў.

Сам Гіршацэр гаворыць, што выключылі яго за хуліганства, за неэтычныя ўчынкі і толькі.

Гэрой „амэрыканскага пары" ГІРШАЦЭР.

Потым, як памятае сакратар ячэйкі, ён падаў заяву зноў з просьбаю прыняць яго ў організацыю.

Прынялі.

Аб 1925 г., годзе яго другога выключэньня, Гіршацэр ня любіць гаварыць, ён маўчыць ці стараецца замяць гутарку.

А між іншым цікава, як ён робіцца ўпаўнаважаным, як зьбірае сярод бедных і паўзабітых вучняў саматужнікаў грошы на газэты, якіх ня бачылі гэтыя хлапцы, бо

грошы бязьлітасна растрачваў Гіршацэр.

Яны прыходзілі ў групком, скардзіліся на рэдакцыі, канторы, пошту, лаялі іх групкомаўцаў і рашылі ніколі не падпісвацца.

Пыталі ў Гіршацэра, той адказваў, што ня ён вінаваты. Што ён акуратна іх дастаўляў у кантэры.

Яго ня любіла ячэйка.

Калі мне давялося гутарыць з Гіршацэрам, ён аб гэтым гаварыў з агідаю.

— Яны зьненавідзелі мяне.

— Яны ня церпяць мяне.

За вошта?!

Такая спаяная ячэйка, такія дружныя хлопцы—скурнікі, якія між намі гаворачы ніколі свайго хлопца пакрыўдзіць не дадуць, за вошта яны ня любяць свайго-ж скурніка—фэльцэра Гіршацэра.

Прычын шмат.

Хто на самай справе Гіршацэр; яго социяльнае становішча, чаму ён ня змог ужыцца з ячэйкай.

Сэрыя яго прыкрых учынкаў,

сэрыя агіднасьцяй яшчэ ня зусім ясна дасканальна гэта высьветляе.

Паглядзім у яго сям'ю.

Бацька Гіршацэра паўфабрыканцік, ва ўсякім разе гаспадарчык прадпрыемства з пяцьцю рабочымі, брат мае таксама другое асобнае ад бацькі прадпрыемства з наёмнымі рабочымі.

І што надзвычайна і цікава,

як Гіршацэр абдурваў страхкасу.

Было так.

Працуючы ў брата гаспадарчыка, яму было лёгка і зручна атрымаць дапамогу па хваробе.

Гэтых фактаў ня ведала конфліктная камісія і ячэйка, яны сталі нашай маемасьцю дзякуючы жонцы Гіршацэра. Пакінутая ім яна раскрыла «сямейную» тайну.

Часьценька Гіршацэру не хацелася працаваць, хацелася пагуляць. Ён расьпісваўся за брата на лістку, ішоў да **рэгістратара амбуляторыі на Камароўцы** і за абяцаньне «расьціснуць» увечары пару піва атрымоўваў пасьведчаньне ў хваробе.

Мы ня маем магчымасьці дасканальна вызначыць, колькі абышоўся Гіршацэр дзяржаве. Але, па словах **жонкі, ён гэта рабіў на працягу году.**

Працуючы ў брата, маючы розныя перавагі параўнаўча з іншымі рабочымі, Гіршацэр і гэтым не задаволен, ён плоціць сяброўскія ўзносы з пэнсіі—**50 р.**, а ня **117 руб.** якія сапраўды ён атрымоўваў.

Ды што казаць... гаворачы «**Гіршацэр**» трэба таксама сумлявацца: яго-ж сапраўднае прозьвішча ня Гіршацэр а Гальперын.

Браты і бацькі носяць гэта прозьвішча. Яны—Гальперыны. Ён — Гіршацэр.

Калісьці ў буру грамадзянскай вайны, ён карыстаючыся выпадкам, калі нічога ня было наладжана, калі па паходнаму работалі Загсы, Гальперын стаў Гіршацэрам.

Мэты?...

Мэты розныя.

Гэтага ніхто добра ня ведае. Гальперын тлумачыць перайначаньне прозьвішча яго ня благагучнасьцю:

Выхадзец з Смаргоні, з дзяцінства

выхаваны на цёмных і суровых законах «хэйдэра»,

адтрымаўшы ад бацькоў смагу да грошай, бачыўшы іх «справы» з рабочымі ён стаў

авантурыстам лёгкага пашыбу.

Мы сядзім з ім у сталовай. Ён нахіляецца да мяне і шэпча ў твар сьлюнявыя словы аб яго праследваньні з боку бацькоў і жонкі.

Кульгавы, палуразьбіты старык-пекар, заплаканая старуха — яны прасьледуюць Гіршацэра, яны пагражаюць яго забіць.

А 18-я дзяўчына, яго жонка зьбіраецца абліць Гіршацэра серным квасам.

Гіршацэр, па яго словах, «свой чалавек» Менскага Крымінальнага Вышуку. Вышук, быццам яго бярэ пад сваю апеку. Вышук паведаміў сям'і жонкі, што за якое-б ні было пакушэньне на жыцьцё Гіршацэра, будзе адказваць **сям'я.**

Ён хвастаецца сувязямі з намесьнікам Начальніка Менскага Крымін. Вышуку т. Чартовым.

Чартоў папрасіў мяне афіцыйна паведаміць, што Гіршацэр аніякіх адносін да Крым Вышуку ня мае, ніякіх паведамленьняў Крым. Вышук ня даваў. І наогул Гіршацэра добра ня ведае.

Вось хто такі Гіршацэр.

Такіх Гіршацэраў шмат. Вы іх сустрэнеце вечарам на панэлі з прыпадилтымі каўнбрамі з наглымі поглядамі праваджаючымі кожную дзяўчыну. Гэта яны, каб здаволіць сваё пераможнае «я» жэняцца ня тыдні, разводзяцца і каверкаюць жыцьцё ні ў чым нявінных дзяўчат.

Ал. Каліта.

Мы падцьвярджаем заклад фактамі.

Яна ня прышла.

— Яна прыдзе!

— Яна вам скажа, і я буду ўсё-ж такі праў.

Так гаварыў **Гіршацэр** перад пасяджэньнем конфліктнай камісіі. Мы былі ўпэўнены, што жонка прыдзе. Што так ці іначай, факт зробленага „ахупэ"—яўрэйскага рэлігійнага абраду—будзе ўстаноўлен, што яшчэ яскравей будзе выпучаны «заклад».

Так і было.

Слова за словам—клубок, запутаны і

Я ня ведала што рабіць.

— З аднаго боку ён, Гіршацэр з якім я гуляла два гады, але які за гэты час ня раз мяне пакідаў, з другога боку—Хітрык.

— Запытала ў Гіршацэра. Ён абяцаў ніколі не пакідаць....

— Я паверыла.

— Мы запісаліся.

Усё ж ці быў гэта нечалавечы заклад, каштаваўшы фактычна жыцьця дзяўчыне.

„Цыганская бездарность"—Марыя Нароўская, афіша з портрэтам якой паслужыла прычынай разводу. Шлюбны дакумант „Ксувэ", выданы равінам.

авантурыстычнымі пахаджэньнямі, і мэтай двухтыднёвага жыцьця быў распутаны,

Мы ў жонкі.

Яна расказвае.

— Два гады ён «ухаджваў». Два гады я яго ведала, ну, проста, як добрага хлапца.

Ужо позна.

Старыя спалі, але пачуўшы гутарку ня вытрымалі,—яны ўсталі. Няўжо ён, гэты стары, які ледзь-ледзь ня плача, будзе пакушацца на жыцьцё Гіршацэра.

У пакоі паўцёмна.

У мацеры **сьлязяцца вочы.**

Яна ня можа спакойна гаварыць.

Дачка,—пакінутая жонка—Сіма Котан гаворыць аб сабе, яна нідзе не працуе, памагае бацьку пячы хлеб, раней трохі вучылася.

Завошта дзяўчыне так прышлося:

— Я хацела запісацца з Хітрыкам. Ён комсамолец, просты, добры хлапец. Ён прапанаваў мне шлюб.

— Тады зьявіўся Гіршацэр, які таксама выпрошваў згоды выйсьці за яго замуж.

Да.

Мы пацьвярджаем. Заклад быў.

Запытаем Гіршацэра. Ён гаворыць, што кінуў жонку таму, што яны ня «зышліся» характарамі.

Ці так гэта?

Два гады хлапец быў у сувязі з ёю, і вось пажыўшы стала два тыдні даведаўся толькі, што ён з ёю жыць ня можа.

Прывядзем яго гутарку на конфліктнай камісіі. Яго пытаюць:

— Чаму ты пайшоў запісвацца, калі ты ведаў, што на ёй хацеў жаніцца Хітрык. І яны павінны былі у той-жа дзень запісацца.

— Сустрэў раз хлапцоў. Пачалі сьмяяцца, што ўступіў Хітрыку, што перамога за ім.

— Адказаў ім. Дакажу вам, што магу жаніўца і пражыць... два дні.

Факт закладу ўстаноўлен.

Астатняе—факты. Сухія, няпрыкрашаныя факты будуць гаварыць ужо аб выцякаўшай ад „закладу" авантурыстычнай дзейнасьці.

„а хупэ".

Чаго прасьцей доказ учыненьня шлюбніна абраду, як ні дакумант рэбэ.

Гэты гістарычны фоліант, выдаваемы тысячам парачак, якія рабілі шлюб у рэбэ.

І цяпер яго дастаюць з старой бацькаўскай шафы, патрэскаўшагася і аблупленага. На шафе—старажытныя срэбныя сьвечкі...

Дакумант, «ксубэ» напісан на старажытнай яўрэйскай мове. Ад яго пахне гэтай гістарычнай ветхасьцю і тысяча годзьдзямі. Я ўглядаюся ў гэтыя незразумелыя для мяне іероглифы. Ганьба.

«Ахупэ» было зроблена сакрэтна. Аб ім ведалі толькі сьведкі, ды блізкія сваякі.

«Ксубэ»—адмаўляе Гіршацэр.

Ён гаворыць што «рэбэ» быў падкуплены.

Мы гэтаму ня верым. Факты за намі.

Як былі пражыты два тыдні.

Для ашуканай Сімы Котан, гэта былі самыя шчасьлівая два тыдні.

Яна ўсё-ж кахала шчыра, гэтага хлусьлівага хлапца.

Гіршацэр гаворыць што за гэты час, ён „ўведаў" сваю жонку. Ён заявіў:

—„Што добрую жадаю, а дрэнную пасылаю да"...

Ён гаварыў, што яна не давала яму хадзіць у партшколу, што яна патрабавала «нарады» і г. д.

Зноў хлусьня.

Разхваляваўшаяся жонка, калі мы гэта ёй сказалі сарвалася з месца, хацела лезьць ў шафу, даставаць сваё адзеньне...

Ён шукаў прычыну для разрыву. Тэрмін закладу падыходзіў да канца.

Гершацэр знайшоў яе.

Яны гулялі. Ён выняў афішу і сказаў:

— Дай слова, што не парвеш. Мая... знаёмая.

Ён паказаў гэту цыганскую бесталентнасьць надаеўшую пявіцу, і «лепшую выканаўцу романсаў,» **Марыю Нароўскую.**

Дзяўчына парвала афішу.

Гэта была «афіцыйная» прычына разводу.

За вошта?

І цяпер бацькі, ня чуўшыя і ня ведаўшыя пра Нароўскую, выдзілена тычуць ёй у размалёваныя губы.

— Хто яна?

— Мы людзі бясхітрасныя. Хто яна? За вошта, скажэце за вошта нас крыўдзяць...

Ды сапраўды, за вошта пакрыўджана дзяўчына, за заклад нейкіх падлацоў, сабраўшыхся весела правесьці час.

Рыдлеўскі.

Ад'езд у Сталінград.

Вырашана.

Ехаць.

І вось Гіршацэр зьнімаецца з вучоту, нават бяз ведама сакратара ячэйкі і рыхтуецца ехаць у Сталінград.

Ячэйка даведаўшыся аб гэтым, падарожжа зрывае. Яго пакідаюць у Менску.

Гіршацэр з гэтай прычыны і выдумвае прычыны аб пакушэньні на яго асобу з боку бацькоў, аб Крым. Вышуку і г. д.

Вось сапраўдная прычына.

Другое, раз ужо рашыўся, раз запісаўся, усё роўна, трэба паказаць бацьком, што будзе жыць. Ён робіць яўрэйскі, шлюбны абрад

Справу разглядала конфліктная камісія.

— Гаворыць, **Клібцман** сакратар ячэйкі скурнікаў прыватных прадпрыёмстваў. Клібцман падрабязна расказвае аб комсамольскім твары Гіршацэра, аб «ахупэ» і г. д.

— **Гіршацэр** падпарадкуецца скрыжаванаму агню пытаньняў. Справа высьвятляецца **ён выпадкова прагаварваецца аб закладзе.** Гэта выклікае буру галасоў сабраўшыхся.

— Заля хвалюецца... За дзьвярыма яшчэ засталося шмат жадаючых, а тут шмат жадаючых гаварыць. Запісалася 15 прамоўцаў.

— тав. **Сэрабранскі,** які добра ведае Гіршацэра лепш за ўсіх кваліфікуе яго значынства. Ён лічыць **гэта не чалавечым дзікім учынкам.** Ён гаворыць, што яна ні ога ня мела супроць таго што ён хадзіў у школу а сам ён толькі не хацеў ісьці, факты: адзін раз ён утварыў дома выпіўку, ня пайшоўшы па сход.

— Дзверы выпадкова адчыняюцца. Яшчэ ўваходзіць шмат народу. Справа слухаецца з увагаю. Старшыня прызывае толькі некаторых, якія надта галасні спрачаюцца.

— **Т. Рубенчык** (рабочы гарбар). Ён сябра Гіршацэра, але ён яго ганьбіць. і расказвае як Гіршацэр зьбіў жонку, як хацеў скрыць сьляды ўцячы з Менску.

— **Т. Розін** (яч-ка харчавікоў). Сябра Гіршацэра. Бароніць. Гаворыць, што закладу ня было. Бо Гіршацэр сапраўды думаў абзавесьціся сямейнымі абставінамі. Купіў мэблі на 370 р. і г. д.

— Словы Розіна, заля прымае з абурэньнем. **Ён толькі адзін бароніць Гіршацэра.** Калі гаварыў Розін, Штэйнгольц махнуў яму рукою, Розін замяшаўся.

— Слова бярэ **Штэйнгольц.** Зусім іншае гаварыў яму Розін аднаму. Розін сказаў. што **вясельле** было. Што былі госьці і выпіўка.

— **Тав. Малікін** (КК ЦК ЛКСМБ). расцэньвае ўчынак, якдзікае **гэройства,** як нечалавечыя адносіны да дзяўчыны. **Да гэтага пытаньня трэба прывабіць грамадзкую думку.** Мы павінны рэгуляваць быт комсамольцаў.

— **Т. Хэйфец** (КК РК). З усяго тут гаворанага адзін вывад—заклад быў. І адмаўленьне «ахупэ», проста дзяцінства. Няхай Гіршацэр падасьць у суд на рэбэ на сьведак за падробленыя дакуманты.

— **Т. Шнэйдэр** (АК ЛКСМБ). Падводзіць вынікі ўсяму сказанаму, расцэньвае **гэта, як авантурыстычны ўчынак.** Лічыць патрэбным выключэньне з шэрагаў ЛКСМБ Гіршацэра.

— **Т. Плуцік** (ЦК ЛКСМБ). З вялікай цікавасьцю заслухоўваецца прамова т. Плуціка. Ён ліча гэта так, як **чубараўшчыну лёгкага пашыбу. Факты пацьвердзіліся, «ахупэ» было. Заклад таксама.** Розін зрабіў нячэсны ўчынак; яго словы аб абстаноўцымэблі, гэта проста мяшчанства і абывальшчына.

— Перарыў. Раіцца конфліктная камісія. Званок старшыні супакойвае залю. **КК** выносіць сваё рашэньне.

— Разгледзеўшы справу, факты падцьвердзіліся, абвіненьне правільнае. На падставе гэтага выключыць т. Гіршацэра з ЛКСМБ. Адначасова з гэтым утварыць вакол справы т. Гіршацэра грамадзкую думку, асьвятліўшы гэта ў друку. Маючы на ўвазе наліччa злосных учынкаў, справу перадаць у суд.

ЧУЖЫЯ Ў КОМСАМОЛЬСКАЙ СЯМ'І.

„Адзінкі-белагвардзейцы, каб палегчыць сабе сваю кроўную справу, пралазяць нават у нашы шэрагі, шэрагі ленінскага комсамолу».
(З адозвы ЦК УсеЛКСМ).

Комсамол—двухмільённая організацыя. У яго шэрагі пралазяць чужыя, а часам і варожыя нам элемэнты. Прыкрываючыся званьнем комсамольца, яны ахоўваюць уласную скуру, раскладаюць нашыя шэрагі. Сынкам кулакоў, быўшых жандараў, бюрократам, кар'ерыстым, прымазаўшымся да саюзу з-за асабістых выгад—няма месца ў комсамольскай сям'і.

«ЦК УсеЛКСМ заклікае усе організацыі ўзмацніць дбайнасьць і зірка ахоўваць свае шэрагі ад пранікнавеньня ў іх чужых элемэнтаў, якія імкнуцца скарыстаць званьне комсамольца для свайй руйнуючай працы»
(З адозвы ЦК УсеЛКСМ).

Гісторыя аднаго скурніка.

Як кулачок Галінскі вылецеў з комсамолу.

Хочаце ведаць, як у комсамол нярэдка пралязаюць чужыя, варожыя нам элемэнты, выкарыстоўваючыя саюз у сваіх асобных, скурніцкіх інтарэсах, прачытайце гісторыю быўшага комсамольца **Алеся Галінскага.**

Сам Галінскі—выхадзец з кулацкай сям'і. У бацькоў ёсьць 64 дзесяціны зямлі на 19 душ.

У 1925 годзе бацька Галінскага захаваў ад ападаткаваньня 8 дзесяцін зямлі. Алесь Галінскі, лічыўшыся ўжо тады комсамольцам, вядома і слова ня пікнуў бацьком супроць гэтага.

Бедната вёскі Сухарава, у якой жывуць бацькі Галінскага, напісала ў райком комсамолу заяву аб Галінскім, у якой гаворыць, што браты апошняга служылі пасьля рэволюцыі афіцэрамі ў белай арміі.

І вось такі чалавек, меўшы за сабою „слаўнае" мінулае і цяперашняе, пралез разам з сваёй сястрой у шэрагі комсамолу.

Як гэта ўсё-ж магло здарыцца?

А вельмі проста. Спачатку, непасрэдна Галінскім у Сухараве была організавана комсамольская ячэйка. Кулачок—«організатар» стаў на чале ячэйкі, на першы час быў абраны яе сакратаром.

А далей... Чым глыбей у лес тым больш дроў! Галінскаму мала было пралезьці ў комсамол, маючы сярэднюю адукацыю, ён, «як селянін» пачынае засыпаць беларускія газэты допісамі з «жыцьця вёскі».

Галінскі быў селькорам і таму меў шмат ворагаў, якія і дабіліся выключэньня яго з комсамолу—піша ў ЦКК ЛКСМБ таварыш Галінскі з Ленінграду.

Гэтымі «ворагамі селькора» аказваецца, былі ня хто іншыя, як сухараўская беднота, падаўшая заяву на Галінскага, і Асьвейская раённая конфэрэнцыя ЛКСМБ, прыняўшая пастанову аб выключэньні яго з шэрагаў комсамолу.

Зараз сын кулака Галінскі нейкім чынам устроіўся на працу ў майстэрні картузна-поліграфічнай вытворчасьці ў Ленінградзе. Адтуль ён ізноў не перастае ў сваіх шматлікіх лістох запэўніваць ЦКК ЛКСМБ у сваім сялянскім выходжаньні у свайй аддананасьці комсамолу і справе працоўных.

Але, ня гледзячы на хітрыкі гэтага скурніка, дабіўшагася ад комсамолу кар'еры і здавальненьня сваіх асобных інтарэсаў узяць «на мушку» комсамольскія органы Галінскаму ніяк не ўдаецца.

ЦКК ЛКСМБ падцьвердзіла пастанову Полацкага акругкому аб выключэньні Галінскага з шэрагаў комсамолу.

М. З.

Словы і справы Зэліцкага.

Калі Зэліцкі прыехаў з Рэчыцы ў Гомель ніхто яго там ня ведаў. У гарадзкім райкоме ён адрэкомандаваўся скончыўшым саўпартшколу, комсамольцам-кандытатам партыі.

Зэліцкага накіравалі на працу загадчыка клюбам «прыяцеляў дзяцей».

«Клюбны працаўнік» хутка даў сябе адчуць. «Мат» днямі і вечарамі ня сьціхаў у клюбе. Дзяцей-наведвацеляў клюбу Зэліцкі лаяў самымі грубымі словамі.

Тут на галаву Зэліцкага выпала яшчэ адна маленькая «выпадковасьць». Невядомая жанчына штодня прыходзіла ў райком комсамолу заяўляючы, што Зэліцкі запазычыў у яе 40 рублёў.

Спрэчкі з гэтай жанчынай хутка былі ўладжаны. Зэліцкі папрасіў жанчыну «выпісаць» да сябе яе сястру, абяцаючы на ёй жаніцца.

Хутка прыехала сястра невядомай жанчыны. Зэліцкі пачаў з ёю жыць. Разам з гэтым пачаліся «сямейныя драмы» лаянкі, бойкі.

У клюб, куды прыходзіла жонка Зэліцкага, ён яе пры ўсіх дзецях

лаяў і зьбіваў

Хутка Зэліцкі «выпісаную» жонку зусім кінуў.

Калі ў комсамольскіх органах пачалі разглядаць справу Зэліцкага,

выявілася яшче шмат чаго новага,

цікавага з гісторыі гэтага «слаўнага комсамольца».

На руках у Зэліцкага аказалася некалькі комсамольскіх білетаў.

Наогул выявілася, што Зэліцкі—«вопытны» чалавек «бачыўшы віды ў сваім жыцьці».

Працаваў Зэліцкі на лесапільным завідзе ў Хоўнах. Адтуль ён хутка пераверўся на другі завод у Амэрыкава.

Забраўшы боты аднаго рабочага з Амэрыкава Зэліцкі пераехаў у Рэчыцу. А потым...

Потым, азнаёміўшыся з «справамі і днямі» Зэліцкага, райком выключыў яго з комсамолу.

Зэліцкі гэтым не здаволены. Ён піша поўную пакаяньня апэляцыю ў акругком.

„У чым я вінаваты?"

— бьючы сябе ў грудзі, крычыць Зэліцкі.

Што калісьці я жыў з дзяўчынай?

А зараз я з ёй не магу жыць таму, што паміж намі няма «ідэолёгічнага падабенства».

Далей Зэліцкі запэўнівае ЦКК ў тым, што ён, як рабочы хлапец можа яшчэ быць добрым комсамольцам.—Даю слова, піша ён, што я верны комсамолу, рабочай клясе і сялянству.

І ўрэшце Зэліцкі зазначае: Калі вы мяне выключыце—я пакончу самазабойствам.

Аднак «прыгожыя» словы пакаяніка Зэліцкага зусім не адпавядаюць яго «слоўным» справам.

І ЦКК ЛКСМБ на апэляцыю Зэліцкага адказаў пастановай: **выключыць, як расклаўшыся элемэнт.**

Іваноўскі.

„Абаронца" інтарэсаў беднаты.

Калісьці Гомельскім укомам Суліўонскі сябра Фёдараўскай ячэйкі, Дзятлевіцкага раёну, быў выключаны з шэрагаў ЛКСМБ.

Але па тэхнічнай недарэчнасьці ўкомаўскага апарату—аб выключэньні Сулівонскага ня было паведамлена і апошні ўжо пасьля рэорганізацыі Гомельскага ўкому аказаўся членам ЛКСМБ Залінейнай організацыі.

Сулівонскі паходзіць з кулацкай сям'і бацька яго быў стражнікам пры царызму. Сам ён мае адукацыю ў размеры 9-годкі.

Кулачок Сулівонскі ў 1926 годзе не як пралез у шэрагі комсамолу. Адначасова ён „абаронца" інтарэсаў беднаты аказаўся і сябрам сельсавету.

Сельсавет праводзіў земляўпарадкаваньне вёскі.

Здаецца, хто як не комсамолец-сябра сельсавету, павінен быў у гэтым быць перадавіком. Але Сулівонскі ня толькі дапамагаў правядзеньню земляўпарадкаваньня вёскі, а ўсяляк тармазіў гэтую справу.

Дзякуючы «агітацыі» Сулівонскага, ён зьвёў з шляху і другога комсамольца ўпаўнаважанага па правядзеньні земляўпарадкаваньня ў вёсцы. Апошняга, дзякуючы Сулівонскаму, зьнялі з працы.

Воўк, прыкрыўшыся авечай скурай, быў спазнаны. Бедната разаблачыла усё «махінацыі» кулачка Сулівонскага і падала аб ім заяву ў уком комсамолу.

Гомельскі акругком падцьвердзіў ранейшую пастанову ўкому Сулівонскага з шэрагаў комсамолу выкінулі.

Папяровы.

Той, хто з „вялікім сэрцам да комсамолу".

Тумор Паўла, сакратар аднэй комсамольскай ячэйкі быўшай Барысаўскай акругі, калісьці працаваў прыёмшчыкам Мсьціскага аддзяленьня «Лесбела».

Вось як ён адносіўся да сваёй працы.

Гарачы час... праца на аддзяленьні «Лесбела» ідзе ва ўсю: сяляне з вакол'ічных вёсак мітусяцца, з самага раньня прывозяць лес на склад аддзяленьня.

— А прыёмшчык дзе, чаму няма яшчэ Тумора,—хвалююцца сяляне—ужо 12 гадзін дню. Сяляне гурбою накіроўваюцца да кватэры Тумора.

— Эй, хто там, не перашкаджайце мне... спаць, пацягваючыся на ложку, крычыць скрозь сон прыёмшчык—комсамолец Тумор.

Так, соладка спаўшы да 12 гадзін дню, уходзячы ў час працы на розныя прагулкі, «працаваў» Тумор у аддзяленьні «Лесбела». У выніку гэтай «працы» па віне Тумора, у аддзяленьні аказалася, «маленькая недарэчнасьць». Ня было ўлічана 30 працоўных дзён сялян, за якія ім ня выдавалі грошай.

Праз камітэт сялянскай узаемадапамогі сяляне, працаваўшыя ў аддзяленьні, падалі скаргу на Тумора. Апошні быў звольнен з працы.

Тут-жа і пачаліся пакуты «беднага» Паўлюка Тумора. Не атрымаўшы ніякага дазволу ад ячэйкі і райкому, пакінуўшы ячэйку, у якой ён лічыўся сакратаром, паехаў сабе шукаць працы дзе-небудзь у другім месцы.

Прападаў дзесьці Тумор, на вучот нідзе ня браўся, паўгода не наведваў комсамольскіх сходаў, больш 3-х месяцаў не плаціў сяброўскіх зносаў. Ячэйка-ж дзякуючы ад'езду сакратара, распалася і была распушчана.

Прыехаўшы з свайго «вандраваньня», Тумор даведаўся аб тым, што райком яго выключыў з комсамолу. Адразу-ж ён піша апэляцыю ў быўшы Барысаўскі акругком.

«Я, маю, піша ён, вялікае сэрца да комсамолу, і калі акругком мяне не памілуе, я гатовы пакончыць самагубствам»!

Акругком усё-ж гэтага ня спужаўся і рашыў выключыць Тумора з комсамолу. З пастановай акругкому згадзілася і ЦКК і ЛКСМБ.

— Злачыннымі адносінамі да працы ў „Лесбеле", безадказнасьцю за сваю ячэйку, якая (безадказнасьць) была вынікам таго, што Тумор паставіў свае ўласныя інтарэсы вышэй комсамолу ў цэлым, ён з усёй навочнасьцю паказаў сваё «вялікае сэрца да комсамолу».

Мікольскі.

Воўк у авечай скуры.

Б. А. Чарноў ухітрыўся пабываць у комсамоле 2 разы. Першы раз ён быў выключан з саюзу ў 1923 годзе. Прычынай выключэньня паслужыла склока створаная Чарновым і дыскрэдытаваньне комсамолу.

Другім няўдалым для Чарнова годам быў 1927 год, калі яго зноў выключыў райком ЛКСМ. Прычынаю другога выключэньня быў той факт, што значыўся Чарноў селянінам, а на справе быў сынам гандляра.

Чарноў і да гэтага часу жыў са сваім бацькам, які як староста рынку, пазбаўлен выбарчых праў. У свой час паступіў у саюз другі раз у 1925 годзе, Чарноў пасьпеў працаваць па розных галінах комсамольскай работы. Быў ён нават загадчыкам хаты-чытальні.

Цяпер з комсамолу выключаны. **А.**

„Пачэсны" сябра саюзу.

«Прашу разглядзець заяву аб залічэньні «зноў мяне ў шэрагі братэрскай сям'і ЛКСМБ. Выключэньне мяне адбылося з прычыны асабістых спраў і падобных прынцыповых скажэньняў».

«Прашу ЦКК сугуба падыйсьці да пытаньня і аднавіць мяне ў правох **«пачэснага» члена саюзу».**

Такую досыць прыгожа напісаную заяву даслаў у ЦКК ЛКСМБ выключаны комсамолец Гомельскай ячэйкі адміністрацыйных працаўнікоў **т. Сіроткін.**

Гэты «пачэсны член саюзу» будучы міліцыянэрам «працаваў» так, што і «заслужыў» жаданага.

Міліцэйскія пасты для **Сіроткіна** лічыліся не абавязковай справай. Бо, ўявеце сабе, узімку бываюць досыць лютыя маразы, холад наскрозь прабірае. Як гэта, яму, комсамольцу **Сіроткіну,** у такое надвор'е стаяць на вуліцы, ды ўвесь час яшчэ вартаваць?

І Сіроткін рабіў так: холадна станецца—пойдзе сабе пагрэцца. Наогул, каб куды-небудзь адлучыцца ад службы, Сіроткіну асобных дазволаў ніколі не патрабавалася: пажадаў—і пайшоў сабе, куды хоча.

Вядома, што такое зьявішча, дэзарганізатарскія ўчынкі комсамольца Сіроткіна доўга не маглі быць цярпімы. Міліцыя, якая стаіць на варце мірнага жыцьця працоўных, не пажадала трымаць больш у сваіх шэрагах гультая, нядбайнага, недысцыплінаванага міліцыянэра. Аб гэтым не адзін раз перадавалі сакрэтныя пісулькі **Сіроткіну** беспартыйныя міліцыянэры: нам за цябе сорамна—ты раскладаеш шэрагі рабоча-сялянскай міліцыі.

Гомельскі гарадзкі райком ЛКСМБ адказаў на ўсё гэта выключэньнем Сіроткіна з шэрагаў комсамолу.

Такім «пачэсным членам саюзу», як Сіроткін, ганьбуючым аўторытэт комсамолу, адлыньваючым ад сваіх працоўных абавязкаў, хай будзе «пачэснае» месца па-за-шэрагамі комсамолу і нашай слаўнай міліцыі.

Газэтны.

Памылачкі „рабочага" Паварэнкава

Акуратныя шэранькія папкі, якія спакойна ляжалі на паліцах райкомаў, хаваюць у сабе, у большасьці выпадкаў, нядоўгую гісторыю некаторых быўшых комсамольцаў.

У гэтых папках хаваюцца чалавечыя дакуманты. У іх няпрыемна капацца, але часам трэба гэта зрабіць для таго, каб іншыя ведалі, за што выключаюць з комсамолу. Дык давайце заглянем у гэтыя дакуманты, у якіх знайшла свой супакой звычайна нядоўгая і „яскравая" кар'ера.

Вось, напрыклад, нейчы акуратны, са зграбнымі завітушкамі почарк на разьлінеенай паперы «выкрыў душу».

Гэты почарк належыць быўшаму комсамольцу **Сяргею Зьмітраву Паварэнкаву**, які нарадзіўся ў 1904 годзе, соцыяльнае становішча—«рабочы». Аказваецца Паварэнкаў, як піша ён у сваёй заяве, раней быў актыўным комсамольцам. Усе свае сілы аддаваў організацыі, а цяпер ён разачараваўся і няма ў яго больш жаданьня быць у саюзе. «Не здавальняе». Чаму-ж не здавальняе Паварэнкава саюз?

А вось чаму. Хоць комсамол і зьмена партыі, але чамусьці для паступленьня ў партыю комсамольцу патрэбны паручыцелі. Ох, гэтыя паручыцелі! Дзе ўзяць іх «рабочаму» Паварэнкаву?

Потым вось яшчэ гэтыя палітшколы розныя, сумная палітграмата. Наогул абрыдзела!

Усё гэта не спадабалася Паварэнкаву і таму ён заяўляе аб сваім добраахвотным выхадзе з шэрагаў комсамолу. Па крайняй меры гэта яму здаецца, што ён добраахвотна ўходзіць. І яму хацелася, каб так здавалася і ўсім.

Але ячэйцы гэта не здаецца. Аказваецца, што за Паварэнкавым лічацца нейкія, як іх ён далікатна называе, «памылкі».

Аднойчы «па памылцы» Паварэнкаў падрабіў у профсаюзным білеце свой стаж з 1923 на **1918** год. Таксама па «памылцы» тав. Паварэнкаў рабіўся рабочым, калі ён ім ніколі ня быў. Па тэйжа самай „памылцы" Паварэнкаў атрымаў у тэхнікуме вытворчую стыпэндыю.

Ну, а ў такой дробязі, што Паварэнкаў выдаваў сябе за кандыдата партыі—аб ёй гаварыць ня варта.

І вось, улічваючы ўсе гэтыя «дробязі» і „памылкі", Паварэнкаў загадзя рашае «добраахвотна» выйсьці з комсамолу. Вядома, ён і хвіліны ня думае аб нейкіх дробязях. Ён уходзіць з «прынцыповымі» меркаваньнямі. З аднаго боку, яго саюз не задавальняе, з другога—«наогул ня згодзен». Але ўсё-ж такі і тут ён пакідае для сябе лазейку. І таму ў самым канцы заявы дробным почаркам дапісвае наступны сказ:

„Можа мая думка зьяўляецца памылковай? Калі бюро ячэйкі знаходзіць ва мне карыснага сябра для організацыі і зможа даказаць мае памылкі, дык я загадзя прыношу маю ўдзячнасьць".

Скажэце які ўдзячны чалавек! Эх, таварыш Паварэнкаў! Нам так хочацца даказаць вам вашы „памылкі"! Вы такі карысны сябра для організацыі! Застаньцеся тав. Паварэнкаў! Мы будзем вам вельмі ўдзячны!

Хіба Паварэнкав рабочы?

* * *

Вось такой хітрай лісой, прыкрываючыся званьнем рабочага і замятаючы хвастом пушыстых слоў свае «памылачкі», з удзячнай ухмылкай на сваім паганенькім твары пралазяць розныя „Паварэнкавы" ў наш саюз. Але к шчасьцю доўга яны там не затрымліваюцца.

Саюзныя навіны.

ДА КОЛДАГАВОРНАЙ КАМПАНІІ. Экономкамісія ЦК ЛКСМБ дала паказаньні акругам і прадстаўнікам ЦК у ЦП саюзаў аб удзеле комсомолу ў колдагаворнай кампаніі.

Прапанована прыцягваць комсамольцаў і беспартыйную моладзь на сходы рабочых і служачых, дзе будзе разьбірацца пытаньне аб новых колдагаворах. Трэба дамагацца ўключэньня ў дагаворы мерапрыемстваў па палепшэньню экономічнага становішча рабочай моладзі.

ПАНЯДЗЕЛАК—ПРОФДЗЕНЬ. Да гэтага часу прадстаўнікі ЦК ЛКСМБ у ЦП саюзаў ня мелі вызначанага працоўнага дню, які яны маглі-б цалкам аддаць працы сярод моладзі свайго саюзу.

Экономкамісія ЦК ЛКСМБ прызнала неабходным устанавіць такім днём **панядзелак**, які прадстаўнікі ЦК будуць праводзіць у ЦП саюзаў і займацца пытаньнямі профпрацы сярод моладзі.

Новыя ШСМ.

Наркамасьветы адчыніў гэтымі днямі ў Бабруйскай акрузе 2 новыя школы сялянскай моладзі, заняткі ў якіх ужо распачаліся.

У кожную школу прынята па 50 чалавек сялянскіх хлапцоў.

Набор у Інстытут Працы.

Пачалося ўкомплектаваньне сьлесарнага цэху менскіх курсаў Цэнтральнага Інстытуту Працы.

Біржа Працы накіравала на курсы 140 чалавек—падросткаў, дэмобілізаваных чырвонаармейцаў і беспрацоўных членаў профсаюзаў.

4 тысячы бяспрытульных.

Па апошніх вестках колькасьць бяспрытульных дзяцей у БССР дасягае каля 4.000.

ЦК дапамогі дзецям узьняла хадайніцтва перад урадам БССР аб правядзеньні ў Беларусі месячніка на карысьць бяспрытульных.

Барацьба з беспрацоўем.

З пачаткам зімовага сэзону значна скараціліся грамадзкія і будаўнічыя работы ў БССР. У сувязі з гэтым лік беспрацоўных на акруговых біржах працы павялічыўся і зараз дасягае 22.445 чалавек, ня лічачы занятых у працколектывах.

На мерапрыемствы па барацьбе з беспрацоўем у 1927-28 годзе Наркампрацы вызначыў выдаткаваць 3.700.000 рублёў.

Як паступае падатак.

На лістапад м-ц бягучага году па ўсёй Беларусі паступіла ад сялянства 3.307.600 руб. сельска-гаспадарчага падатку, што дае 100 процантаў выкананьня заданьня да гэтага тэрміну.

На першым месцы па збору падатку стаіць Мазыршчына (118 проц. заданьня), за ёй ідзе Бабруйшчына (111 проц.). Далейшы збор падатку значна палягчаецца, дзякуючы пастанове прэзыдыуму ЦВК аб ільготах для сялянства па сел.-гаспадарчаму падатку.

Навуковыя сілы ў соцыялістычным будаўніцтве.

На ініцыятыве ЦБ навуковых працаўнікоў у БССР зласкыліся **Беларускае Таварыства Вучоных па садзейніцтву соцыялістычнаму будаўніцтву.** У таварыства ўваходзяць профэсары: Пічэта, Вольфсон, Кроль і інш. працаўнікі БДУ і Інбелкульту.

Таварыства мае на мэце шырокае і сыстэматычнае прыцягненьне беларускіх навуковых сіл да працы на ўздыму гаспадаркі і культуры ў БССР.

Прокуратура нас падтрымлівае.

Мікулянец прыцягваецца да судовай адказнасьці.

Заява пом. прокурора па працоўных справах тав. Розэнблюма.

Лічу выпадак з тав. Сагаловічам, як праяву вызначанай злосьці, якая за апошнія часы асабліва пашыраецца.

Я асабіста бяруся падтрымліваць абвінавачваньне супроць Мікулянца.

Констатаваньне ўрачом пабояў, ускладвае на Мікулянца ячшэ большую адказнасьць.

Мы ўсе падпішчыкі пазыкі.

Тав. Гуманаў (зьлева)—сэкратар камсамольскай ячэйкі „Энэргіі“, правёў вялікую працу па прыцягненьню моладзі да ўдзелу ў пазыцы індустрыялізацыі.

Скурзаводы адстаюць.

Падпіска падыходзіць к канцу, а скурзаводы, ня гледзячы на гэта, усё яшчэ «раскачваюцца». Яны значна адсталі ад іншых заводаў.

З 300 рабочых падпісалася 227 чалавек на 5200 рублёў, што складае 17 проц. агульнай сумы зарплаты.

Сябры камісіі па рэалізацыі пазыкі, якія павінны паказваць прыклад усім рабочым, праявілі сябе ў падпісцы слаба. **Левінскі.**

Хто дагоніць.

— Таварышы, падпіска заканчваецца!.. Першае месца на конкурсе—за намі.

Так гавораць сярод рабочых і работніц на канфэктнай фабрыцы «Прогрэс». Падпіска праводзіцца вельмі пасьпяхова, праца камісіі дала добрыя вынікі.

Падпісаліся на „Прогрэсе“ на 72 проц. усяго заробку.

Хто дагоніць «Прогрэс»? **Комсамолец**

Тав. Гуманаў

Першы розыгрыш — 28 сьнежня.

28 сьнежня ў Маскве будзе праходзіць першы розыгрыш па облігацыях пазыкі індустрыялізацыі.

У гэтым тыражы будзе разыграна 23300 выйгрышаў на суму больш, чым 3 мільёны рублёў.

Ў лік выйгрышаў першага тыражу ўваходзяць: 1 выйгрыш у 25 тысяч рублёў, 5 выйгрышаў—па 10 тысяч, 10 выйгрышаў — па 5 тысяч, 84 выйгрышы—па 1000 рублёў, 3150 выйгрышаў—па 250 рублёў і 20050 выйгрышаў—па 100 рублёў.

Падпісаліся ўсе 150.

У колектыве Наркамфіну БССР закончылася падпіска на пазыку індустрыялізацыі. Падпісаліся ўсе 150 супрацоўнікаў Наркамфіну на суму 6289 рублёў, што складае звыш 40 процантаў агульнай месячнай зарплаты.

Сталоўка бяспрытульных

Новая сталоўка для бяспрытульных.

У сталоўцы шумна. Прышоўшыя дзеці з'організавалі хараводы і, у чаканьні абеду, гуляюць. Некалькі хлапцоў сядзіць за шашкамі.

Сябры ЦВК БССР, служачыя Менакрвыканкому і сябры таварыства **«Прыхільнік Дзяцей»** разам з дзецьмі. А ў іх сёньня вялікае сьвята - адчыняецца «ўласная» сталоўка—клюб.

Прышлі і маткі дзяцей. Адна з іх гаворыць:

— Вось ужо два гады, як ня маю магчымасьці карміць хлопца. Ходзіць і пабіраецца. А сэрца ные. Вось цяпер, калі будзе сталоўка...

Другая зазвачае:

— Днямі ня бачу Кацю дома. Гавораць, што варуе. Я ўжо і біла яе, але есьці кожны хоча...

У цэнтры ўвагі ўсіх—пяць бяспрытульных з Сібіры. Абарваныя і замазаныя, яны стаяць ля печкі і патрабуюць:

— Даёш абед! Хопіць розныя «ёлачкі» сьпяваць...

Гаворыць тав. **Хацкевіч:**

— Царскі ўрад не клапаціўся аб бяспрытульных дзецях. Мы ж добра ведаем, што дзеці будуць працягваць нашу справу, будуць змагацца і будаваць соцыялізм. А для гэтага мы іх павінны падрыхтаваць.

Матка аднаго з бяспрытульных тав. **Фраймовіч** толькі і змагла сказаць:

— Дзякую! Савецкая ўлада на справе паказвае, як яна клапоціцца аб дзецях. Жадаю ўсім організатарам сталоўкі жыць 120 гадоў!

І пар ад гарачага баршчу палажыў пачатак вялікаму дасягненьню.

Мік.

Дзяўчына ў кіно-будцы.

Тав. **Гарэлік**—актыўная комсамолка ячэйкі працмастацтва—доўга марыла аб тым, каб вучыцца на кіно-мэханіка.

У вольную хвілінку яна хадзіла ў кіно-будку да знаёмага мэханіка і цэлымі гадзінамі назірала сталёвы бег апарату.

Нарэшце збыліся яе надзеі: яе накіравалі на працу ў кіно **«Чырвоная Зорка»**.

З радасьцю надзела Гарэлік спэцадзеньне і стала каля апарату. Хутка яна вывучылася працы. Цікавілася ўсім. Ёй было дарагэ жыцьцё кожнага вінціка, кожнай дробязі.

А тым часам за яе сьпіною расьлі, як сьнежны ком, усякія чуткі і плёткі. Усе, у каго часаўся язык, на ўсе лады абгаварвалі такі нязвычайны факт, як праца дзяўчыны каля кіно-апарату.

Першы пачаў тав. **Лэў**. Ён усюды выказваў свае абурэньне:

— Кладзіся і памірай! Баба прэ — давай дарогу... Але дудкі яна навучыцца! Спаліць карціну—вось і ўсё.

А тав. **Т.** дадаваў:

— Я цяпер разумею чаму гэта опозіцыя выступае... Парадку няма. Усюды баба, чорт пабяры!

Большасьць працаўнікоў кіно была настроена супроць **Гарэлік**. «Нічога не выйдзе»—гаварылі аб яе вучобе.

І толькі майстар адзін хваліў тав. **Гарэлік** і казаў, што комсамольская ячэйка добра зрабіла, накіраваўшы яе на працу ў кіно-будку:

— Яна добра спраўляецца са сваёй працай. Стэранная дзяўчына... Я думаю, што праз некаторы час з яе выйдзе добры кіно-мэханік. Тады у СССР будзе дзьве жанчыны—кіно-мэханікі: адна ў Маскве (ужо зараз працуе), а другая—наша Гарэлік...

Ласкоча апарат. Бяжыць кіно-стужка. Гарэлік працуе. **Р. Кітны**

Усесаюзнае зімовае сьвята фізкультуры

Зацьверджан прыз імя ЦВК СССР.

Усесаюзнае зімовае сьвята фізкультуры будзе праведзена ў Маскве з 2-га па 8-е лютага 1928 году.

Папярэдняя падача заяў аб удзеле ў сьвяце пачынаецца ў бліжэйшы час і закончыцца 29 студзеня 1928 г. Каманднае першынства СССР будзе разыгрывацца па каньках, лыжах і хоккэю. Лепшая каманда атрымае **прыз ЦВК СССР.**

Адначасова з правядзеньнем лыжных спаборніцтваў РСФСР—Фінляндыя, якія наладжваюцца 14 і 15 студзеня, разыгрываецца прыз імя III Інтэрнацыяналу **па каньках.**

Крывое люстра.

Паныш „ваенізаваўся“.

У адзін прыгожы дзень Калачоўская ячэйка ЛКСМБ Лагойскага раёну атрымала з райкому чарговы цыркуляр, у якім пісалася аб неабходнасьці ўзмацненьня ваенізацыі.

Доўга думаў сакратар ячэйкі т. **Паныш** над тым, як гэтую ваенізацыю правесьці ў жыцьцё. На нейкае ліха ў цыркуляры гаварылася аб організацыі санітарных гурткоў, уцягненьні комсамольцаў у ТСА-авіяхіму і іншых падобных рэчах. Нашаму сакратару гэта чамусьці не спадабалася.

— Эх, хіба яны, седзячы ў райкоме, ведаюць, якім чынам праводзіць ваенізацыю сярод нашага насельніцтва? Недарма кажуць, што цыркуляры толькі папяровую цяганіну разводзяць, трэба іх ня слухаць, а праяўляць як мага больш ініцыятывы.

З такімі намерамі пайшоў **Паныш** у піўную...

Ня думайце, што прыём пэўнай часткі сарака-градуснай атуманіў сакратарскія мазгі, альбо, так ці інакш, адцягнуў яго думкі ад пытаньня аб ваенізацыі. Наадварот, з кожным новым кілішкам, кулакі **Паныша** ўсё мацней сьціскаліся, яго твар усе больш запаляўся адвагай і рашучасьцю.

Пасьля моцнай выпіўкі раздабыў недзе наш гэрой стрэльбу і пачаў «ваенізавацца:» страляць куды папала. Першай паспытала Панышаву „ваенізацыю“ жонка сакратара сельсавету, якая падняла гвалт на ўсю вёску.

Тут ужо прышлося **Панышу** мець справу з іншымі людзьмі, адзін з якіх, абараняючыся, моцна пабіў галаву нашаму сакратару пустой бутэлькай з-пад піва. Але наш гэрой, пры дапамозе сваёй стрэльбы, не застаўся ў даўгу...

Доўга бушаваў такім чынам **Паныш** у вёсцы перад вачыма ўсіх сялян, якія зьбегліся глядзець на „ваенізацыю“ сакратара комсамольскай ячэйкі.

— Каб яго ліха пабрала,—разважаў на другі дзень старшыня Калачоўскага сельсавету.—Трэба скласьці пратакол на хулігана, але-ж чаго нельга ад яго чакаць? Зноў нап'ецца, ды яшчэ цябе стрэльбай „пачастуе“...

* * *

Не надта спадабалася комсамольцам мясцовай ячэйкі «ваенізацыя» іх сакратара. Дарэмна апошні, бьючы сябе ў грудзі, даводзіў, што меў на ўвазе толькі інтарэсы ўзьняцьця абароназдольнасьці краіны,—нічога не дапамагло. Зьнялі з **Паныша** абавязкі сакратара.

Цяпер наш бядак чакае, што далейшым крокам ячэйкі і райкому будзе зьняцьце з **Паныша абавязкаў** комсамольца, а сельсавету і міліцыі | прыцягненьне яго да судовай адказнасьці.

Усяго можна [чакаць. Хіба-ж здольны ў нас ацаніць гэройства чалавека, які ў інтарэсах ваенізацыі краіны крышачку пасваволіў? Эх, за што змагаліся?..

Язэп

Сярод пісьменьнікаў.

— **Цішка Гартны** зараз канчае трэцюю частку свайго раману „Сокі цаліны“ пад назвай „Крыжавыя дарогі“.

— **Якуб Колас** напісаў цыкль новых вершаў, якія выйдуць з друку пад агульнай назвай «На шляхох волі».

— **Васіль Каваль** падрыхтаваў да друку новую аповесьць «Пэлын» з жыцьця сучаснай вёскі.

— **Алесь Дудар** рыхтуе да друку поэму „Байкал“, якая адаб'е ўражаньні поэты з падарожжа па Сібіры.

— **Андрэй Александровіч** працуе над новай поэмай „Цені на сонцы“, якая будзе друкавацца ў часопісе „Полымя“.

— **Кляшторны** рыхтуе да друку зборнік вершаў «Саветы».

Выданьне кніжак літаб'яднаньняў.

У 1926-27 г. Наркамасьветы вызначыў асігнаваць беларускай фэдэрацыі пісьменьнікаў 12 тысяч рублёў.

Гэтыя грошы прызначаюцца на выданьне кніжак і будуць разьмеркаваны паміж літаб'яднаньнямі: „Маладняк“, „Узвышша“, „Проблеск“ ды інш.

* * *

У бліжэйшы час Наркампрацы адчыніць у Менску новыя працколектывы: мэталістых, тэкстыльшчыкаў, хімікаў і краўцоў ды інш.

Ва ўсе гэтыя колектывы будзе прынята 425 беспрацоўных. Перавагу пры пасылцы на працу атрымаюць дэмабілізаваныя чырвонаармейцы і беспрацоўныя падросткі.

Навука і жыцьцё.

Марселен Бэртэлё.

Споўнілася 100 год са дню нараджэньня славутага францускага хэміка Марселена Бэртэлё.

Гэты вучоны ўсё сваё жыцьцё правёў у бясупынных шуканьнях і працах.

Сучасная навука падзяляе ўсе матэрыі на дзьве катэгорыі: органічныя і неорганічныя. Неорганічныя матэрыі могуць быць створаны штучным шляхам.

Органічныя-ж матэрыі зьяўляюцца прадуктамі дзейнасьці расьлін. Так называемыя вугляводы, да ліку якіх належаць жыры, цукар, крахмал, сьпірытус і інш., складаюцца з розных злучэньняў вугляроду і вадароду.

Доўгі час вучоныя спрабавалі навучыцца ствараць вугляводы лябараторным шляхам, навучыцца, такім чынам, замяняць прыроду.

Бэртэлё першаму ўдалося штучным шляхам атрымаць у сябе ў лябараторыі вугляводы. Прапускаючы праз полымя вольтавай дугі вадарод, Бэртэлё атрымаў ацэтылен, метан, этылен і нават штучны бэнзін.

Якое-ж значэньне мела вынаходжаньне Бэртэлё?

Дзякуючы яму, была парушана думка аб немагчымасьці „падражаць прыродзе“ у яе творчых процэсах. Калі-небудзь мы навучымся на вялізарных фабрыках і заводах ствараць з неорганічных матэрыяў—органічныя, служачыя для кармленьня чалавека.

Акрамя гэтага геніяльнага вынаходжаньня, Бэртэлё зрабіў яшчэ шэраг іншых. Так ён даказаў існаваньне асобных драбнейшых організмаў, якія знаходзяцца ў зямлі і займаюцца перапрацоўкай паветранага азоту для расьлін.

Сьвяткаваньне сталетняй гадавіны нараджэньня Марселена Бэртэлё—падарунак яго паслугам перад навукай.

Ці зьмяніўся на зямлі клімат?

— Чаму гэта ў апошнія гады клімат так пераменіўся? То засухі страшэнныя, то такія дажджы, што ніяк канца іх не дачакаешся. А ўзімку марозу таго ўжо няма, як бывала раней—моцныя адлігі. Усё ў прыродзе ўверх дном пайшло. Чаму гэта?

— Зусім зразумела ад чаго! Клімат мяняецца! Таго ўжо, што было раней, цяпер ня будзе.

Вось узорчык абывацельскай гутаркі аб кліматце, аб надвор'і. Такія недарэчнасьці бываюць амаль заўсёды, калі людзі бяруцца гаварыць аб тым, чаго самі ня ведаюць.

Як ва ўсякай навуцы, так і ў кліматанаўстве- пры разьвязваньні пытаньня аб кліматце, на дапамогу могуць прысьці вопыт і назіраньні.

Давайце спытаем дзядоў! Што яны скажуць нам аб сучасным надвор'і?

— Калі мы маладымі былі—таксама вось, як цяпер, летам дажджы ішлі, такая вада была, што хлеба не маглі сабраць, а ў зімні час марозу не дачакаешся—усё адлігі, ды адлігі—бывала да каляд саннай дарогі ня было добрай.

А ў страшны галодны 1921 год нашы дзяды ўспаміналі 90 годы мінулага стагодзьдзя, калі голад таксама пракаціўся па ўсім Паваложжы.

Аказваецца, такія перамены ў кліматце бывалі ў прыродзе праз вызначаны адрэзак часу,—прыблізна праз кожныя 33 гады. Звычайна, ў кожнае сталецьце ў 20-тых і палове 30-х гадоў, потым у 60-х і палове 70-х гадоў, і, урэшце, ў 90-х гадох і пачатку новага сталецьця адбываліся „рэволюцыі“ клімату. У нашых летапісах можна знайсьці гэтаму падцьверджаньне.

Значыць, сапраўды адбываюцца «абурэньні» клімату, пры якіх звычайная плынь парушаецца моцнымі адхіленьнямі. Значыць нічога нязвычайнага ў адносінах надвор'я наш час не ўяўляе—такія перамены былі і будуць яшчэ ня раз.

Што-ж датычыцца становішча клімату на зямлі, дык сучасная навука прышла да такога вываду: **у гістарычную эпоху, г. зн. за апошнія некалькі тысячалецьцяў клімат зямлі не зьмяніўся.** У часе «рэволюцый» клімат, ня гледзячы на ўхілы, у асноўным застаецца аднолькавым,—сухія і вільготныя, цёплыя і халодныя гады ўзаемна „раўняюць“ адзін аднаго.

Чаму-ж, аднак, адбіваюцца гэтыя часовыя зьмены ў кліматце?

З тэй прычыны, што клімат залежыць ад зьмен паветра, які агортвае зямную кулю, ад тэмпэратуры паветра, даўленьня яго і іншых зьвязаных з гэтым зьявішчаў, дык, у канцы-канцоў, плынь надвор'я тлумачыцца існаваньнем сонца. Калі б сонца ня было, тэмпэратура паветра была заўсёды аднэй і тэй-жа, ветры зьніклі-б, вада ўся замерзла і г.д. і г.д. Толькі дзякуючы сонечнаму сьвету і цяплу, адбываюцца ў атмосфэры зямлі ўсялякія перамены. А ад гэтых перамен і залежыць надвор'е, залежыць клімат.

Цяпер становіцца зразумелым, дзе знаходзяцца прычыны «рэволюцый» клімату. Нашыя неўраджаі, халодныя вільготныя леты, цёплыя мокрыя зімы, лютыя марозы—усё гэта залежыць ад далёкага сонца, якое кіруе кліматам зямлі.

Што-ж гэта адбываецца з сонцам? Чаго яно гарэзуе?

На гэтае пытаньне, на вялікі жаль, нельга адказаць у сучасны момант дасканала. Мы ведаем толькі цьвёрда адно: на сонцы час ад часу адбываюцца рэзкія хістаньні электрычных і магнітных сіл, там зьяўляюцца і зьнікаюць сонечныя плямы, паходжаньне якіх да гэтай пары яшчэ ня высьніла навука.

Цікава адзначыць, што асабліва вялікія перамены ў зьяўленьні сонечных плям адбываюцца праз кожныя 33 1/3 год, і якраз у той час, калі на зямлі адбываюцца кліматычныя „рэволюцыі“.

У будучым, мабыць даволі недалёкім, навуцы бязумоўна ўдасца ўстанавіць сувязь кліматычных зьмен з тымі зьявішчамі, якія адбываюцца на сонцы.

Тады перад намі ўстануць ва ўсёй поўнаце і яснасьці прычыны кліматычных «рэволюцый» і, хто ведае, быць можа, тады мы атрымаем у рукі таксама і ве ны сродак супроць аднэй з горшых нашых бед—неўраджаю і ідучага за ім па сьлядох страшэннага ворага чалавецтва—голаду

Н. Краўчанка.

Адказы чытачам.

Бакуненка (№ 1247). Нумар 3005 білету грашовай лётарэі бяспрытульных нічога ня выйграў.

Патапенка (№ 1248). Зьезд селькораў Беларусі ў гэтым годзе скліканы ня будзе.

Галубіцкаму (№ 1249). Допрызыўная падрыхтоўка хлапцоў 1906 году пачнецца 1-га сьнежня г. г.

Мірановічу (№ 1250). Падпіска на пазыку індустрыялізацыі яшчэ працягваецца. Першы тыраж адбудзецца ў сьнежані.

1-ы сход тэа-кіно-кораў

Адбыўся першы сход гуртка тэа-кіно-кораў пры „Чырвонай Зьмене“, які сабраў 14 чалавек. На сходзе абмеркавалі пытаньне аб тым, як будзе працаваць гурток. Па думцы сабраўшыхся, на сходах гуртка павінны праводзіцца гутаркі аб працы тэатру і кіно, пісацца колектыўныя рэцэнзіі разьбірацца асобныя кіно-фільмы ці п'есы. Час ад часу трэба наладжваць колектыўныя наведваньні тэатру і кіно.

Гурток будзе займацца штотыднёва па нядзелях, а 5 гадзіне ўвечары.

Да ведама супрацоўнікаў

Загадчык аддзелу «Літаратурная старонка» прымае супрацоўнікаў па пятніцах, штотыдзень ад 2-ой да 4-ай гадзіны, у памяшканьні рэдакцыі «Чырвоная Зьмена».

Аддз. «Літстаронка».

Паштовая скрынка.

Рагінскаму—лепшыя твае допісы зьмяшчаюцца. Пішы яшчэ. Хутка атрымаеш падрабязговы ліст.

Багданаву, Тужынаву, Далёкаму — „Дзе атрады не працуюць“, „Ажывіце працу атраду“, „Атрад не працуе“,—перададзены ў часопісь «Беларускі Піонэр».

Ганчарову—„Клюб працуе“—ня пойдзе. Сухахранікёрскі напісана,—мала фактаў.

Кірчэўскаму—даўжэзныя ўражаньні аб тваім адпачынку на курорце ня можна зьмясьціць, бо надта мала месца ў нашай газэце.

У нядзелю, 27-га лістапада, у цэнтральным комсамольскім клюбе імя КІМ адбудзецца

ВЯЛІКІ ЛІТАРАТУРНЫ ВЕЧАР

літгрупы „Зьвеньня“

Програма наступная:

1. Уступнае слова.
2. Чытка сябрамі групы ўласных твораў. Чытаюць: **М. Гольдбэрг**—новэлы, **С. Езерскі, С. Пілітовіч, М. Гольдштэйн, С. Садоўскі, Г. Ладны, М. Шэкун, С. Гуськоў, Т. Зеляноўская**—вершы.

Білеты ў праўленьні.

Адказныя рэдактары: { **А. Бараньнікаў**, **А. Курцік.**

Галоўлітбел № 24867.

Менск, друкарня БДВ